

08/231-448/11P
31.05.2024

КИЇВСЬКА МІСЬКА РАДА

III СЕСІЯ IX СКЛИКАННЯ

РІШЕННЯ

№ _____

ПРОЄКТ

Про затвердження Міської цільової програми розвитку інформаційно-комунікативної сфери міста Києва на 2025–2027 роки

Відповідно до пункту 22 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», законів України «Про інформацію», «Про доступ до публічної інформації», «Про медіа», «Про державну підтримку медіа, гарантії професійної діяльності та соціальний захист журналіста», рішення Київської міської ради від 29.10.2009 № 520/2589 «Про Порядок розроблення, затвердження та виконання міських цільових програм у місті Києві», а також з метою забезпечення ефективного розвитку інформаційно-комунікативної сфери столиці, налагодження ефективного діалогу «влада-громадськість», забезпечення повного, вчасного та якісного інформування киян і гостей столиці, громадянського суспільства на принципах інформаційної безбар'єрності, доступності та з урахуванням викликів часу – воєнно-повоєнного періоду Київська міська рада

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Міську цільову програму розвитку інформаційно-комунікативної сфери міста Києва на 2025–2027 роки (далі – Програма), що додається.
2. Визначити Департамент суспільних комунікацій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) відповідальним за реалізацію Програми.
3. Департаменту суспільних комунікацій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації):
 - 3.1. Забезпечити виконання Програми в межах обсягу видатків, передбачених у бюджеті міста Києва на відповідні роки.

3.2. Подавати Київській міській раді, Департаменту економіки та інвестицій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Департаменту фінансів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації):

квартальні звіти про виконання завдань та заходів Програми – до 01 травня, 01 серпня та 01 листопада звітного року;

річний звіт – до 01 березня року, наступного за звітним;

заключний та уточнюючі річні звіти про виконання завдань і заходів Програми (у разі потреби) – до 01 квітня року, наступного за звітним.

3.3. Забезпечити розміщення на Єдиному вебпорталі територіальної громади міста Києва річного (квартального) та заключного звітів про результати виконання Програми.

4. Виконавчому органу Київської міської ради (Київській міській державній адміністрації) при формуванні проектів бюджетів міста Києва на 2025–2027 роки враховувати, у межах можливості дохідної частини міського бюджету, потребу у видатках на здійснення заходів з реалізації Програми.

5. Офіційно оприлюднити це рішення в установленому порядку.

6. Це рішення набирає чинності з дня його оприлюднення.

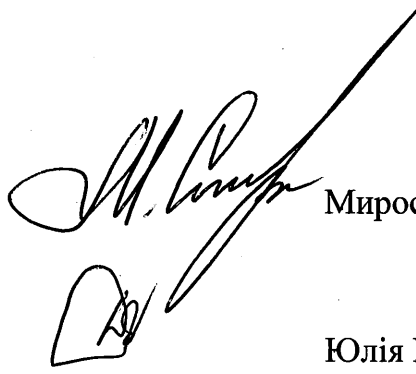
7. Контроль за виконанням цього рішення покласти на постійну комісію Київської міської ради з питань культури, туризму та суспільних комунікацій та постійну комісію Київської міської ради з питань бюджету, соціально-економічного розвитку *та інвестиційної діяльності.*

Київський міський голова

Віталій КЛИЧКО

ПОДАННЯ:

Директор Департаменту суспільних комунікацій

Мирослава СМІРНОВА

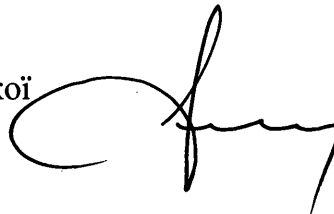
Виконувач обов'язків начальника юридичного відділу Департаменту суспільних комунікацій

Юлія МОВЧАН

ПОГОДЖЕНО:

Перший заступник голови Київської міської державної адміністрації

Микола ПОВОРІЗНИК

Заступник голови Київської міської державної адміністрації з питань здійснення самоврядних повноважень

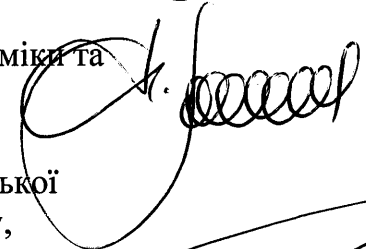
Марина ХОНДА

Директор Департаменту фінансів

Володимир РЕПІК

Директор Департаменту економіки та інвестицій

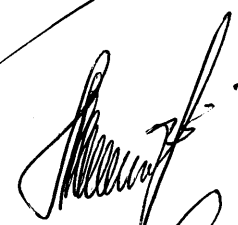
Наталія МЕЛЬНИК

Голова постійної комісії Київської міської ради з питань бюджету, соціально-економічного розвитку та інвестиційної діяльності

Андрій ВІТРЕНКО

Голова постійної комісії Київської міської ради з питань культури, туризму та суспільних комунікацій

Вікторія МУХА

Начальник управління правового забезпечення діяльності Київської міської ради

Валентина ПОЛОЖИШНИК

З. Козменко
bis 13.06.2024 №8/d30-789

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішення Київської міської ради

від _____ № _____

МІСЬКА ЦІЛЬОВА ПРОГРАМА
РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНОЇ СФЕРИ
МІСТА КИЄВА НА 2025–2027 РОКИ

I. ПАСПОРТ

Міської цільової програми розвитку інформаційно-комунікативної сфери
міста Києва на 2025–2027 роки

1	Мета програми	Забезпечення ефективного розвитку інформаційно-комунікативної сфери столиці, налагодження ефективного діалогу «влада-громадськість», забезпечення повного, вчасного та якісного інформування киян і гостей столиці, громадянського суспільства на принципах інформаційної безбар'єрності, доступності та з урахуванням викликів часу – воєнно-повоєнного періоду
2	Оперативні цілі, визначені Стратегією розвитку міста Києва до 2025 року (іншими стратегічними документами), на досягнення яких спрямована програма	Залучення громадян до процесів формування, реалізації та контролю міської політики. Підвищення ефективності та прозорості роботи міських органів влади
3	Дата, номер і назва розпорядчого документа про розроблення проекту програми	Розпорядження Київського міського голови від 26 лютого 2024 року № 161 «Про підготовку проекту Міської цільової програми розвитку інформаційно-комунікативної сфери міста Києва на 2025–2027 роки»
4	Розробник програми	Департамент суспільних комунікацій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)
5	Відповідальний	Департамент суспільних комунікацій виконавчого

	виконавець програми	органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)			
6	Співвиконавці програми	Комунальне підприємство Київської міської ради «Телекомпанія «Київ» (КП КМР «ТК Київ», телеканал «Київ»), комунальне підприємство «Радіостанція «Голос Києва» (КП «Радіостанція «Голос Києва», радіостанція «Київ FM»), комунальне підприємство Київської міської ради «Київінформ» (КП «Київінформ»), комунальне некомерційне підприємство виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) «Центр комунікації» (Центр комунікації), підприємства, організації, установи, інститути громадянського суспільства, громадські об'єднання, інформаційні агенції (за згодою)			
7	Строки реалізації програми	2025–2027 роки			
8	Обсяги фінансових ресурсів, потрібних для реалізації програми, всього	Всього, тис. грн	у тому числі за роками, тис. грн		
			2025	2026	2027
		1 083 337,0	337 302,2	360 576,8	385 458,0
	у тому числі за джерелами:				
8.1	державний бюджет				
8.2	бюджет міста Києва	1 061 946,9	330 642,2	353 457,5	377 847,2
8.3	інші джерела	21 390,1	6 660,0	7 119,3	7 610,8

II. ВИЗНАЧЕННЯ ПРОБЛЕМ, НА РОЗВ'ЯЗАННЯ ЯКИХ СПРЯМОВАНА ПРОГРАМА

Міська цільова програма розвитку інформаційно-комунікативної сфери міста Києва на 2025–2027 роки (далі – Програма) спрямована на розв'язання проблем повного, вчасного та актуального інформування жителів міста Києва щодо процесів, які відбуваються у столиці, залучення громадян до формування та реалізації міських політик, в тому числі політики інформаційної безбар'єрності, впровадження сучасних каналів комунікацій столиці, реагування та протидії дезінформації в умовах воєнного та повоєнного часу і розбудови стійкості щодо її поширення.

Задля конструктивного діалогу між жителями столиці та владою потрібне не лише інформування, але й роз'яснення і обґрунтування прийнятих рішень, забезпечення прозорості та відкритості влади, залучення громадян до обговорення суспільних проблем і діяльності органів влади, формування та реалізації державної політики в усіх сферах життя міста Києва.

Стратегічне значення комунікацій значно збільшується через виклики, що постають перед містом Києвом у зв'язку із повномасштабним вторгненням російської федерації на територію України. Швидка, доступна та ефективна комунікація стає життєво важливою і є однією з необхідних умов забезпечення безпеки жителів та гостей столиці, внутрішньо переміщених осіб тощо, що потребує врахування сучасних стандартів комунікацій, які мають швидкозмінну трендову природу, невідкладного реагування та протидії дезінформації, надання повної та достовірної інформації громаді міста, роз'яснення міських політик.

З метою забезпечення повного, вчасного та якісного інформування киян різних вікових категорій і соціальних груп щодо змісту міських політик, вдосконалення інформування громадян про діяльність міської влади, забезпечення інформаційної підтримки та стабільного розвитку столиці шляхом розвінчення фейків та систематичної дезінформації в інформаційному просторі, необхідні заходи з виготовлення відповідного тематичного аудіовізуального продукту та поширення тематичних відео- та аудіороликів соціального характеру.

1. Підвищення медіаграмотності та протидія дезінформації і пропаганді через розвиток комунікативних майданчиків

Дезінформація, що поширюється через ворожі медіа, має на меті нівелювати злочини війни, зашкодити міжнародній підтримці українського спротиву, легітимізувати ворожі пропагандистські наративи щодо України. Протидія такій інформаційній діяльності є важливим напрямком захисту столиці.

За результатами дослідження InMind на замовлення міжнародної організації Internews, що реалізує проєкт «Медійна програма в Україні», щодо споживання медіа «Українські медіа, ставлення та довіра у 2023 році», 84% опитаних громадян знають про існування дезінформації. При цьому 72% вважає, що в змозі її розпізнати.

У 2023 році рівень обізнаності про існування замовних матеріалів залишається стабільним, але частка респондентів, які вважають, що можуть розрізнити такий контент, значно знизилася (з 72% до 67%). На думку учасників дослідження, однією з найчастіших ознак правдивості новин є надійність джерела інформації – на це звертають увагу 37% респондентів. З іншого боку, частка тих, хто довіряє улюбленому медіа «за замовчуванням» або інтуїтивно оцінює новини, становить 42%.

Близько 60% респондентів довіряють новинам у соціальних мережах, близько половини – новинам онлайн та новинам телебачення. Як наслідок,

зникнення проросійських станцій, відсутність російської музики та збільшення присутності новинного контенту на музичних станціях, призвели до зростання у 2023 році довіри як до національного, так і до регіонального радіо, а також до друкованих медіа. Згідно з дослідженням «Інтернет в Україні 2023» від KIWI Research, а також «Digital Report 2024» від Weare Social, рівень проникнення інтернету в Україні залишається високим (67%), серед жителів міст – 78%. Більшість користувачів виходять в інтернет з мобільних пристроїв. Найпопулярнішими джерелами інформації є онлайн-медіа (72%), телебачення (62%) та соціальні мережі (59%). Найпопулярнішими соціальними мережами є Facebook (22,4 млн користувачів) і Instagram (18,5 млн користувачів). Мережа, що найбільш динамічно розвивається, – «Тік-ток».

Новини в соціальних мережах та на радіо споживаються однаково часто як національні, так і регіональні. Серед загальнонаціональних джерел респонденти надають перевагу телевізійним каналам та інтернет-сайтам, водночас пресу учасники опитування читають частіше регіональну, ніж національну.

До війни респонденти, як правило, не цікавились новинами, приділяли їм дуже мало часу, оскільки більшість часу займав розважальний контент. Після початку повномасштабного вторгнення українці надали перевагу споживанню інформації про війну із різних джерел. За даними опитування USAID-Internews щодо споживання медіа «Українські медіа, ставлення та довіра у 2022», виконаного InMind, контроль за новинами став одним із факторів відчуття безпеки; респонденти, які раніше свідомо уникали будь-яких новин, почали їх відстежувати. У суспільстві існує постійний запит на підвищення прозорості влади, що у свою чергу є одним з важливих факторів забезпечення розвитку столиці. Комунікації з жителями міста Києва та медіа мають бути системними, ґрунтуватись на даних широкого моніторингу інформації, враховувати аналітичні та експертні думки.

В умовах воєнного стану у суспільстві стрімко зріс запит на отримання оперативної та достовірної інформації. Саме для вирішення цього завдання – своєчасного та всебічного інформування населення, зокрема жителів столиці, працює КП «Київінформ», яке об'єднує такі потужні джерела інформації, як вебпортали «Вечірній Київ» та «Хрещатик» та офіційне друковане видання «Хрещатик», а також відповідні сторінки у соціальних мережах, телеграм- та ютуб-каналах.

Вказані тенденції безпосередньо вплинули і на аудиторію та відвідуваність інформаційних ресурсів КП «Київінформ». Зокрема, з 2022 року згідно з даними незалежного ресурсу, що займається вимірюваннями аудиторії – SimilarWeb, вебпортал «Вечірній Київ» – лідер серед локальних столичних інтернет-сайтів, що свідчить про високу довіру аудиторії. Кількість відвідувань вебпорталу «Вечірній Київ» у 2022 році становила 31936 тис., що на 10494 тис. більше за сайт «Великий Київ» (друга позиція рейтингу), кількість відвідувань якого у 2022 році становила 21442 тис., третю та четверту позиції рейтингів займали видання «The Village Україна» (16700 тис. відвідувань) та «Київ в городі» (10657 тис.). Згідно з даними SimilarWeb у 2023 році вебпортал «Вечірній Київ» зберіг позицію лідера серед локальних столичних інтернет-

ресурсів: кількість відвідувань вебпорталу «Вечірній Київ» становила 22400 тис., другу позицію займав сайт «Великий Київ» (10725 тис. відвідувань), третю – «The Village Україна» (10377 тис.) та ін.

	2019	2020	2021	2022	2023
Загальна кількість переглядів сторінок вебсайтів КП «Київінформ»	3 млн 968 тис.	11 млн 778 тис.	23 млн 123 тис.	51 млн 900 тис.	54 млн 325 тис.

Враховуючи важливість підвищення медіаграмотності громадян та покращення інформування киян і гостей столиці існує потреба розвитку КП «Київінформ» та його матеріально-технічної бази, що дасть змогу забезпечити використання повного спектра можливостей і підвищить обізнаність киян щодо суті міських політик, ключових пріоритетів розвитку міста Києва.

Максимально ефективної комунікації можливо досягти лише за умови спілкування з усіма верствами населення, яке розподілене на кілька основних цільових аудиторій (за віком, за статтю). Для кожної аудиторії існує потреба виготовлення унікального інформаційного продукту, розміщеного на тих ресурсах і майданчиках, на яких споживач звик отримувати інформацію.

Впродовж останніх років громада столиці отримала фактично нові сучасні аудіовізуальні медіа, які відповідають усім вимогам та стандартам медійних компаній. Телеканал «Київ» та радіостанція «Київ FM» забезпечили технічну реорганізацію та перебудову комунальних медіа у публічного аудіовізуального мовника Києва, який спирається на найкращий світовий досвід суспільного мовлення. Мультимедійний інформаційний ресурс столичної громади сьогодні об'єднує потужності та можливості телеканалу «Київ», радіостанції «Київ FM», вебсайту kyiv24.news та соціальних мереж.

«Київ24» – це мультимедійний марафон, який ніколи не зупиняється, інформаційний контент якого створюється конвергентним ньюзрумом відповідно до принципу *digital first* та виходить на телеканалі «Київ», радіостанції «Київ FM», вебпорталі kyiv24.news, власному телеграм-каналі та офіційних акаунтах Київ 24 в ютубі й в інших соціальних мережах.

Відповідно до результатів дослідження соціологічної групи «Рейтинг» «Як війна змінила мене та країну. Підсумки року», яке проводили в лютому 2023 року, частота споживання новинного контенту національних та місцевих медіа серед українців зменшилася: національного телебачення з 55% до 43%; місцевого – з 11% до 7%. Також втратили у популярності й інтернет-сторінки (з 47% до 36%), зросла популярність груп і каналів у месенджерах Telegram, Viber (з 11% до 41%), а також в каналів у YouTube (з 21% до 29%). Практично не змінили свій вплив соціальні мережі – Facebook, Twitter, Instagram (35%).

Натомість за останній рік довіра до новинного контенту національних телеканалів зросла з 43% до 72%, а місцевих медіа – із 43% до 62%.

За останні три роки змінився середній вік глядача телеканалу «Київ» й зменшився з 59 до 55 років, або ж на 7% помолодшав глядач телеканалу. Ядро аудиторії телеканалу «Київ», тобто тих, хто проводить з каналом найбільше часу, – це люди 35-60 років. Також збільшилася частка чоловіків серед аудиторії каналу. Попри те, що загальна аудиторія телебачення переважно жіноча, зараз спостерігається зростання чоловічої аудиторії на каналі, яка становить близько 41%, порівняно з 33% у 2020 році. Також варто відзначити, що телеканал «Київ» має й національну аудиторію, адже приблизно 27% глядачів каналу перебувають поза межами міста Києва, що підтверджує правильність позиції телеканалу «Київ» – праця для громади Києва та киян, безвідносно до місця їх перебування зараз.

Введення суворих карантинних обмежень під час пандемії COVID-19, агресивна інформаційна політика та повномасштабне військове вторгнення російської федерації продемонстрували, наскільки важливим для територіальної громади є доступ до об'єктивної та неупередженої інформації, максимальна оперативність та орієнтація на локальний й гіперлокальний контент, питання інформаційної безпеки, довіри та репутації.

У перші місяці широкомасштабних військових дій комунальні медіа стали основним джерелом інформації для більшості киян, що знаходились в укриттях на станціях метро, про життя країни/міста та київської агломерації у стані війни, стали «вікном у Київ» для української та закордонної аудиторії. В ефірі телеканалу «Київ» у режимі 24/7 йшло інформування про ситуацію в місті та середмісті, надходила інформація про дії міської влади та керівництва країни. Оперативно надавалася інформація про сигнали повітряної тривоги, повідомлення про гуманітарні коридори, транслювалися офіційні звернення та повідомлення, навіть під час тривоги.

У грудні 2023 року телеканал «Київ» став лідером мовлення серед всіх каналів, представлених у пакеті «Ланет», з показником долі 5,50%, що стало найвищим показником впродовж року за повний місяць. Також 925 тис. киян, або 59% від тих, хто має телевізор, дивляться телеканал «Київ» щомісяця, а щодня канал вмикають 455 тис. киян та жителів області, або майже 29% тих, у кого є телевізор. З урахуванням мовлення в кабельних мережах, у цифровому ефірі міста Києва та ОТТ-провайдерах України і на відкритому супутнику – на кінець 2023 року загальне щотижневе максимальне охоплення у глядачах всієї України продовжує залишатися на рівні 5 млн домогосподарств.

	2020	2021	2022	2023
Частка локального телевізійного контенту, створеного КП КМР «ТК «Київ»	50%	60%	65%	67%

Задля утримання аудиторії та покриття телеканалу необхідно зберегти повноцінне мовлення, забезпечити громадян інформацією та, як результат, отримати високі рейтинги й рівень довіри аудиторії, оскільки впродовж 2023 року рейтинги телеканалу «Київ» дозволили каналу впевнено знаходитися в четвірці найкращих за вимірюваннями панелі «Ланет».

Агресивна російська медіапропаганда, поширення фейків та ворожих наративів, фабрикування спеціальних інформаційно-психологічних операцій у диджитал-сегменті, особливо за допомогою телеграм-каналів, актуалізували питання довіри до контенту, з'явився запит на фактчекінг та «журналістику правди».

У радіостанції «Київ FM» є ексклюзивна аудиторія, яка не перетинається з глядачами телеканалу «Київ». Так, майже 35% слухачів радіостанції «Київ FM» не можуть або не дивляться телеканал «Київ», що загалом розширює можливості та загальну аудиторію медійного мовлення. Серед споживачів радіо – вища частка чоловіків, а саме 49%, а також середній вік слухачів знаходиться на рівні 54 років, що робить радіоаудиторію трохи молодшою за телевізійну. Частка некиян серед слухачів радіо складає 28%.

Значна зміна аудиторії та якісне оновлення контенту вимагають візуального і технічного оновлення. З аварійного приміщення телеканал «Київ» та радіостанція «Київ FM» переїхали до сучасного нового медіацентру, контент виготовляється у знімальному павільйоні, який має два майданчики, що дає можливість працювати одночасно й видавати в ефір новини чи ток-шоу, завершили облаштування студії «радіовіжн», що дозволило мовити одночасно в теле- та радіоефірі. Для повноцінного використання усіх локацій необхідне додаткове світлове, телевізійне та аудіообладнання.

Відповідаючи на сучасні виклики та розуміючи потреби аудиторії, у 2022 році радіостанція «Київ FM» перейшла в інформаційний формат, в ефірі залишилося не більше 10% музики, здебільшого української, решту ефіру наповнено якісними програмами різної форми та жанрів.

	2020	2021	2022	2023
Частка локального радіоного контенту, створеного КП «Радіостанція «Голос Києва»	50%	60%	65%	70%

Також впродовж 2023 року зафіксовані високі показники радіостанції «Київ FM». За даними репрезентативних опитувань, радіостанція «Київ FM» займає 3,4% частки слухання серед всього радіослухання киян. За місяць 36% киян 18+ слухають радіостанцію, а щоденне охоплення знаходиться на рівні 20% тих, хто протягом доби вмикає радіостанцію, або 360 тис. киян.

Актуальним питанням мовлення радіостанції «Київ FM» залишається створення ефективного діалогу між владою та громадою, донесення у

доступній формі основних принципів роботи місцевої влади, створення комунікаційного містка між громадою та органами місцевого самоврядування.

2. Впровадження і розвиток сучасних інклюзивних каналів комунікації «влада-громадськість» та забезпечення інформаційних потреб киян та киянок

У місті Києві існує запит на інформування громадян про безпекові заходи, вшанування подвигів Захисників та Захисниць, діяльність міської влади, процеси, які відбуваються в місті, роботу комунальних підприємств, забезпечення ефективного розвитку інформаційно-комунікативної сфери столиці, налагодження ефективного діалогу «влада-громадськість», протидію дезінформації та розбудову стійкості щодо її поширення, патріотичне виховання, формування довіри до міських політик тощо.

Відповідаючи на сучасні виклики та запити громадянського суспільства, є потреба у створенні нових можливостей для задоволення інформаційних потреб столичної громади, сприяння у залученні кожного жителя до подій та процесів у місті шляхом кращого розуміння дій та політики місцевої влади, а також поліпшення ефективної взаємодії між владою та громадою через ефективні канали комунікації, інформаційно-просвітницьку роботу серед громади тощо.

Важливим інструментом визначення ефективності діалогу між владою та громадою є моніторинг інформаційного простору та громадської думки щодо рівня обізнаності жителів столиці про роботу органів місцевої влади та ефективності міських політик. Необхідне удосконалення комунікативної сфери шляхом відпрацювання системи зворотного зв'язку між міською владою та громадою міста Києва задля підвищення прозорості та доступності інформації про діяльність Київської міської ради, її органів, структурних підрозділів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), районних в місті Києві державних адміністрацій, підприємств, установ, організацій комунальної власності територіальної громади міста Києва тощо.

У зв'язку з тим, що комунікативна діяльність у столиці має застосовуватися стратегічно, бути продуманою, систематичною, вчасною та повною, адаптованою до всіх цільових груп (жителів та гостей міста Києва, внутрішньо переміщених осіб, людей з інвалідністю, громадськості, органів влади тощо), а всі тенденції сфери комунікацій повинні мати належне відображення в документах, які визначають комунікативний розвиток громади, розроблено Міську цільову програму розвитку інформаційно-комунікативної сфери міста Києва на 2025–2027 роки. Розробниками враховано результати виконання Програми на 2022–2024 роки, забезпечені в межах фінансування, визначеного Київською міською радою.

Реалізація Програми спрямована на розв'язання:

- завдання з налагодження комунікації «влада-громадськість» умови 4 «Залучення громадян до процесів формування, реалізації та контролю міської політики та завдання з підвищення інституційної спроможності місцевого розвитку шляхом розбудови комунікативного потенціалу»

умови 6 «Підвищення ефективності та прозорості роботи міських органів влади і служб», що визначені Стратегією розвитку міста Києва до 2025 року;

- завдань, що визначені Державною стратегією регіонального розвитку на 2021-2027 роки та плану заходів з її реалізації;
- пріоритетної інтервенції за результатами відновлення «Суспільство, орієнтоване на громадян», визначеної Рамковою стратегією відновлення міста Києва, схваленою рішенням Київської міської ради від 14.12.2023 № 7526/7567.

III. ВИЗНАЧЕННЯ МЕТИ ПРОГРАМИ

Метою Програми є забезпечення ефективного розвитку інформаційно-комунікативної сфери столиці, налагодження ефективного діалогу «влада-громадськість», забезпечення повного, вчасного та якісного інформування киян і гостей столиці, громадянського суспільства на принципах інформаційної безбар'єрності, доступності та з урахуванням викликів часу – воєнно-повоєнного періоду.

IV. ОБҐРУНТУВАННЯ ШЛЯХІВ І ЗАСОБІВ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМИ, ОБСЯГІВ І ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ, СТРОКИ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

На ефективність суспільного діалогу суттєво впливає рівень поінформованості населення щодо діяльності міської влади. Початок повномасштабного вторгнення й активних бойових дій 24 лютого 2022 року, запровадження воєнного стану в Україні спричинили масове переміщення – громадяни лишають свої домівки в пошуках безпеки та захисту, збільшилася кількість людей з інвалідністю; постала нагальна потреба у протидії дезінформації, в оперативному реагуванні на ворожу ПІСО.

Ключові пріоритети розвитку столиці, орієнтовані на європейські стандарти, передбачають проведення інформаційно-комунікативних кампаній, системне інформування населення про цілі та очікувані результати міських політик через медіа, що значно підвищує можливості роз'яснювальної і комунікативної роботи, партнерської взаємодії між владою, органами місцевого самоврядування, територіальною громадою та медіа.

Реалізація Програми відбуватиметься протягом 2025–2027 років та передбачає:

1. Підвищення медіаграмотності та протидія дезінформації і пропаганді через розвиток комунікативних майданчиків

1.1. Забезпечення розробки та поширення через власні облікові записи на платформах спільного доступу до інформації якісного контенту для жителів і гостей столиці, журналістського та експертного середовища, протидія дезінформації щодо спотворення процесів, які відбуваються в місті Києві, шляхом вдосконалення комунікативного потенціалу, розвиток пресцентру «Київінформ».

Шляхи реалізації:

- створення та поширення інформаційних та просвітницьких матеріалів про діяльність київської міської влади, роз'яснення змісту міських політик, поширення соціально важливої інформації про місто Київ для киян і інших громадян, які цікавляться життям столиці, на власних майданчиках та ресурсах інформаційних партнерів КП «Київінформ»;
- розвиток пресцентру «Київінформ», у рамках роботи якого будуть організовуватися пресконференції, брифінги, круглі столи з обговорення найактуальніших проблем життя міста; прямі ефіри та текстові трансляції на вебпорталі, прямі включення в соціальних мережах КП «Київінформ»;
- розвиток соціальних мереж та месенджерів КП «Київінформ»;
- реалізація КП «Київінформ» моніторингово-аналітичного напрямку «Стоп-фейк» (моніторинг медіа і соцмереж, аналіз джерел розповсюдження фейків, оперативна підготовка і публікація спростувань недостовірної інформації);
- адаптація вебресурсів КП «Київінформ» (впровадження функції прослуховування публікованих новин та адаптації інформації для людей із порушеннями зору).

Ефективна робота пресцентру стане основою системи зворотного зв'язку між міською владою, військовим керівництвом та громадою міста Києва, що є запорукою збільшення довіри до влади та суспільного порозуміння, запобігатиме паніці серед населення, сприятиме налагодженню ефективного діалогу «влада-громадськість», формуванню довіри до міських політик. Також будуть враховані потреби людей з інвалідністю. Зокрема, буде впроваджено функцію прослуховування публікованих новин та адаптація донесення інформації для людей із порушеннями зору та/або слуху.

Діяльність КП «Київінформ» буде спрямована на:

1. Поширення соціально важливої інформації

Важливим завданням є максимальне розповсюдження інформації, що отримана в рамках обговорення в пресцентрі «Київінформ», а також іншої соціально-важливої інформації. Основними каналами розповсюдження є власні майданчики, а також ресурси інформаційних партнерів КП «Київінформ», медіа та інші.

2. Розвиток соціальних мереж

Соціальні мережі та месенджери є основним джерелом інформації для киян. Соціальні мережі давно стали окремими інструментами розповсюдження інформації з індивідуальним, унікальним лише для однієї мережі контентом і засобами його виробництва і просування.

Продовження професійної роботи з виготовлення та поширення достовірної, об'єктивної, збалансованої інформації, інформування про здобутки київської громади та міської влади в соціальних мережах виведе комунікацію влади і суспільства на більш високий рівень і значно розширить аудиторію споживачів новин про Київ і киян.

3. Співпраця з медіа

Своєчасне отримання киянами достовірної і збалансованої інформації критично залежить від того, як подають інформацію медіа.

Проблема рівного доступу різних верств населення до інформації у столиці вирішується шляхом впровадження, системного оновлення та підтримки вебресурсів (у тому числі адаптація вебресурсів шляхом збільшення шрифтів і застосування голосових підказок для всіх вікових категорій і всіх соціальних груп для людей із інвалідністю – порушеннями зору та слуху). Для цього буде забезпечено:

- удосконалення комунікативної сфери шляхом відпрацювання системи зворотного зв'язку між міською владою та громадою міста Києва, що є запорукою збільшення довіри до влади та суспільного порозуміння;

- підвищення обізнаності киян про сутність міських політик, ключові пріоритети розвитку столиці та здобутки міської влади шляхом проведення інформаційних, просвітницьких, інформаційно-комунікативних кампаній і просвітницьких заходів;

- організацію процесу висвітлення діяльності Київського міського голови, Київської міської ради, її виконавчого органу, депутатів, структурних підрозділів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) та комунальних підприємств через вебресурси підприємств і соціальні мережі;

- встановлення партнерських відносин між владою, громадою та медіа як інструменту сталого розвитку демократичного суспільства;

- удосконалення та впровадження нових сучасних каналів і форм комунікації, що забезпечують ефективну взаємодію громад та органів місцевої влади;

- організацію навчальних заходів від вітчизняних і зарубіжних медіаекспертів;

- виробництво окремого контенту для просування інформації в соціальних мережах і в додатку для миттєвого обміну повідомленнями в месенджерах;

- моніторинг інформаційного простору та громадської думки щодо рівня обізнаності жителів столиці про роботу органів місцевої влади та сутність міських політик (соціологічні дослідження, контент-аналіз, фокус-групи);

- створення галереї професійних та аматорських фотографій для використання у промоційних та іміджевих продуктах, проведення конкурсу на кращі знімки міста та його життя серед професійних фотографів і аматорів.

КП «Київінформ» організує тісну співпрацю з медіа, в яких основою або часткою контенту є новини про місто Київ, київську громаду і владу. Основою співпраці є виробництво аналітичних матеріалів, статистичних записок, різноманітних оглядів, які допоможуть медіа більш глибоко розібратись у київській тематиці і використовувати при публікації лише перевірені факти.

4. Напрямок «Стоп-фейк»

Важливою частиною комунікаційної діяльності, особливо під час повномасштабного вторгнення, є оперативне реагування на ворожу ПІСО (інформаційно-психологічна спеціальна операція) та недружню і недостовірну інформацію, що поширюється в медіа і соціальних мережах з метою дискредитації міської влади і здобутків київської громади. КП «Київінформ»

здійснює моніторинг медіа і соцмереж, аналізує джерела розповсюдження фейків, оперативно готує і публікує спростування недостовірної інформації.

1.2. Конвергенція потужностей та можливостей телеканалу «Київ» та радіостанції «Київ FM», вебсайту та диджитальних сервісів; створення та розвиток мультимедійної платформи шляхом поєднання традиційних та новітніх диджитальних технологій виробництва контенту у єдиному спільному інформаційному мовленні шляхом:

створення безбар'єрного інформаційного середовища;

задоволення інформаційних, в першу чергу новинних, соціально-культурних, медіаосвітніх, безпекових, гуманітарних потреб киян усіх вікових категорій та соціальних груп з ядром аудиторії 30-59 років, цільовою аудиторією 18+ та наявною аудиторією 4+;

створення та розвиток мультимедійної платформи шляхом поєднання традиційних та новітніх диджитальних технологій виробництва контенту у єдиному спільному інформаційному мовленні з метою підвищення рівня довіри громадян до мультимедійної платформи завдяки:

- створенню мультимедійної платформи, поєднанню традиційних та новітніх технологій виробництва контенту сучасних каналів комунікацій;
- модернізації мультимедійної платформи Київ24 та технічної складової телеканалу «Київ», радіостанції «Київ FM» (для оперативного інформування територіальної громади, поліпшення ефективної взаємодії між владою та громадою, вдосконалення та розвитку мереж інформування та оповіщення населення у разі виникнення надзвичайної ситуації, реалізації політики інформаційної безбар'єрності);
- оновленню та підтримці вебресурсів телеканалу «Київ» та радіостанції «Київ FM» (у тому числі адаптація вебресурсів шляхом збільшення шрифтів і застосування голосових підказок для всіх вікових категорій і всіх соціальних груп для людей з інвалідністю – порушеннями зору та слуху).

Запровадження конвергенції у процесі підготовки контенту, який поширюється на всі наявні канали, адаптуючи контент під специфіку кожного – ефірне, кабельне, супутникове, онлайн ТБ, IPTV, FM, онлайн-радіо, вебсайт, соцмережі, – дозволили охопити максимально широку аудиторію. Сучасна вимога часу призводить до того, що телебачення, радіо, диджитал (сайт, соціальні мережі, ютуб) – всі ці канали комунікації повинні бути об'єднані й, у деяких випадках, дублювати ефір для більш широкого, ефективного та оперативного донесення важливої інформації. Контент необхідно давати на тому каналі й у тому форматі, в якому аудиторія готова його споживати, тобто поєднувати традиційні та диджитал-канали, збільшувати швидкість реагування на події й долучати аудиторію до створення контенту.

З метою реалізації завдань Програми телеканалом «Київ» та радіостанцією «Київ FM» передбачено виконання таких заходів:

1. Реалізація політики інформаційної безбар'єрності, яка базується на принципах доступності інформації для всіх членів суспільства без обмежень або перешкод. У своїй роботі глядачам, слухачам, користувачам КП КМР «ТК

«Київ» та КП «Радіостанція «Голос Києва» буде забезпечено доступ до різних джерел інформації, включаючи різні платформи, формати та мови. КП КМР «ТК «Київ» та КП «Радіостанція «Голос Києва» відкриті й прозорі у подачі інформації, подбають про те, щоб інформація була доступною для усіх членів суспільства, незалежно від їхньої соціальної, економічної чи культурної ситуації, віку та статі, подаватиметься широкий спектр тем й точок зору для відтворення різноманітності поглядів у суспільстві. У своїх матеріалах/програмах уникатимуть стереотипів та дискримінації, захищатимуть право кожного на конфіденційність та гідність, будуть дотримані високі стандарти етики та точності у відображенні подій та фактів і подбають про те, аби інформація була доступною для людей з обмеженими можливостями, включаючи адаптивні технології та інші засоби.

2. Модернізація вебпорталу «Київ24.news» КП КМР «ТК «Київ» і КП «Радіостанція «Голос Києва» (<https://kyiv24.news/>), оновлення робочої зони перекладача жестової мови та збільшення кількості годин мовлення жестовою мовою, відповідно до нових вимог телевізійного ринку, збільшення можливості графічного оформлення за допомогою використання Vizrt, організація фізичного доступу людей з інвалідністю, зокрема, з обмеженнями рухової функції, до студійних майданчиків тощо.

Такі заходи сприятимуть створенню медійного середовища, у якому відбуватиметься вільний обмін інформацією і, як результат, – формування освіченої та інформованої громадськості.

3. Підвищення індексу медіаобізнаної спільноти завдяки створенню мультимедійної платформи, поєднання традиційних та новітніх диджитальних технологій виробництва контенту шляхом об'єднання телеканалу «Київ», радіостанції «Київ FM» та вебпорталу «Київ24.news» у єдиному спільному інформаційному мовленні сприятиме медіаосвіченості та обізнаності столичної спільноти, роблячи інформацію більш доступною та різноманітною для різних аудиторій, та матиме вплив на інформаційну безпеку, дотримання принципів інформаційної безбар'єрності та сприятиме формуванню довіри громадян до столичних медіа.

4. Оновлення технічної бази системи медіаменеджменту Stratus та робочих місць журналістів, режисерів монтажу, дизайнерів, парку операторської техніки для оперативної взаємодії «знімання-монтаж» КМР «ТК «Київ», оновлення і дооснащення технічної бази КП «Радіостанція «Голос Києва». Стрімкий розвиток медіатехнологій змушує постійно оновлювати технічну базу відповідно до сучасних технологій. Останнє глобальне капіталовкладення в київські медіа здійснювалося понад 10 років тому.

Телеканал «Київ» та радіостанція «Київ FM» реалізують свою діяльність, аби відповідати вимогам ринку, позиціонують себе не як комунального мовника, а як мовника громади, який прагне розширювати свою зону покриття, а відповідно, відбуваються поступові перетворення в структурі підприємств – підготовлено повноцінну базу для трансформації комунальних медіа в місцеві публічні аудіовізуальні медіа.

Стрімка зміна контенту, який споживається жителями столиці, знайшла своє відображення в інформаційній взаємодії між владою і громадою. Одним з ключових факторів для забезпечення ефективної життєдіяльності міста та реалізації ключових пріоритетів розвитку столиці є надання громаді міста достовірної, повної та неупередженої інформації щодо процесів формування, реалізації та контролю міської політики, що передбачає:

- створення та поширення інформаційно-просвітницького контенту про діяльність київської міської влади, роз'яснення змісту міських політик;

- розроблення концепції, організацію та проведення інформаційно-комунікативних, інформаційних і просвітницьких кампаній;

- організацію заходів, спрямованих на розв'язання проблем повного, вчасного й актуального інформування громадськості міста Києва різних вікових категорій та соціальних груп щодо процесів, які відбуваються у столиці;

- впровадження сучасних каналів комунікацій інформаційно-комунікативної сфери столиці шляхом створення мультимедійної платформи, поєднання традиційних та новітніх технологій виробництва контенту сучасних каналів комунікацій;

- створення інклюзивного середовища та забезпечення безперешкодного доступу до інформації про події у місті Києві для людей з інвалідністю (зокрема, з порушеннями зору та слуху);

- модернізацію мультимедійної платформи «Київ24» та технічної складової телеканалу «Київ», радіостанції «Київ FM» (для оперативного інформування територіальної громади, поліпшення ефективної взаємодії між владою та громадою, вдосконалення та розвиток мереж інформування та оповіщення жителів столиці у разі виникнення надзвичайної ситуації, реалізації політики інформаційної безбар'єрності);

- розвиток пресцентру «Київінформ» (стане надійним комунікаційним майданчиком між представниками військового та цивільного керівництва столиці і держави із жителями столиці; сприятиме протидії систематичній дезінформації; організовуватиме та проводитиме публічні заходи за участю експертів, інститутів громадянського суспільства тощо);

- здійснення заходів з адаптації комунікативних стратегій міста Києва;

- проведення моніторингу інформаційного простору (медіа, інтернет-ресурсів і соціальних мереж) та соціологічних, аналітичних досліджень та опитувань.

Відповідно до Закону України «Про медіа», усі комунальні телерадіокомпанії мають завершити реформу за шість місяців після закінчення воєнного стану та трансформуватися в публічні аудіовізуальні медіа. Реформа спрямована на те, щоб убезпечити компанії від впливу власника та сприяти їхній незалежності. Відтак, публічне медіа має працювати в інтересах громади, порушувати важливі локальні теми, які оминають приватні компанії, й саме для цього отримувати підтримку з місцевого бюджету. Публічне аудіовізуальне медіа має стати інструментом діалогу всередині громади.

2. Впровадження і розвиток сучасних інклюзивних каналів комунікації «влада-громадськість» та забезпечення інформаційних потреб киян та киянок

2.1. Роз'яснення міських політик та сервісів, забезпечення інформаційних потреб киян шляхом проведення інформаційно-комунікативних та просвітницьких кампаній в рамках налагодження ефективного інклюзивного діалогу між Київською міською радою, її органами, структурними підрозділами виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), районними в місті Києві державними адміністраціями, підприємствами, установами, організаціями комунальної власності територіальної громади міста Києва та громадськістю шляхом:

- розробки концепції, організації та проведення/поширення інформаційно-комунікативних, інформаційних і просвітницьких кампаній (в межах яких: проведення заходів з підготовки оригінал-макетів, розробки та поширення візуалізацій, інфографік; розповсюдження поліграфічної продукції та інформаційних матеріалів тощо).

2.2. Налагодження дієвої взаємодії шляхом організації і проведення заходів у тому числі пресконференцій, брифінгів, круглих столів тощо, виготовлення аудіо- та відеороликів, проведення моніторингу інформаційного поля з метою підвищення прозорості та доступності інформації про діяльність Київської міської ради, її органів, структурних підрозділів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), районних в місті Києві державних адміністрацій, підприємств, установ, організацій комунальної власності територіальної громади міста Києва, налагодження дієвої взаємодії з територіальною громадою шляхом:

- організації та проведення публічних, заходів за участю експертів, інститутів громадянського суспільства: круглих столів, публічних звітів, презентацій, брифінгів, пресконференцій, фотовиставок, стратегічних сесій, міжвідомчих та міжнародних конференцій, форумів, майстер-класів, семінарів, тренінгів, стажувань тощо;
- організації навчальних, інформаційних та просвітницьких заходів від вітчизняних і зарубіжних медіаекспертів;
- удосконалення комунікативної сфери шляхом відпрацювання системи зворотного зв'язку між міською владою та громадою міста Києва, що є запорукою збільшення довіри до влади та суспільного порозуміння;
- здійснення заходів з адаптації комунікативної стратегії міста Києва;
- співпраці з медіа, в яких основою або часткою контенту є новини про місто Київ, київську громаду і владу;
- проведення моніторингу інформаційного простору (медіа, інтернет-ресурсів і соціальних мереж) та громадської думки щодо рівня обізнаності жителів столиці про роботу органів місцевої влади та міських політик (соціологічні, аналітичні дослідження та опитування, контент-аналізи, фокус-групи);
- виготовлення та поширення аудіовізуального продукту (тематичних відео- та аудіороликів соціального характеру).

2.3. Забезпечення просвітницьких потреб жителів міста Києва усіх вікових категорій шляхом виготовлення, видання (підготовка до друку, друк) та розповсюдження поліграфічної продукції, зокрема, довідкових, іміджевих,

презентаційних, просвітницьких інформаційних матеріалів, посібників на підтримку заходів і завдань, визначених у рішеннях Київської міської ради, розпорядженнях Київського міського голови та виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), планах і програмах, затверджених Київським міським головою, окремих доручень Київського міського голови, заступника міського голови – секретаря Київської міської ради, першого заступника та заступників голови Київської міської державної адміністрації, загальнонаціональних проектів, завдань державної інформаційної політики тощо шляхом:

- виготовлення та розповсюдження поліграфічної продукції, довідкових, іміджевих, презентаційних, просвітницьких інформаційних матеріалів, посібників з роз'яснення суті міських політик.

Обсяг та джерела фінансування Програми

Обсяг коштів, які пропонується залучити на виконання Програми	Етапи виконання Програми			Усього витрат на виконання Програми, тис. грн
	2025 рік	2026 рік	2027 рік	
Обсяг ресурсів, усього, у тому числі:	337 302,2	360 576,8	385 458,0	1 083 337,0
державний бюджет				
бюджет міста Києва	330 642,2	353 457,5	377 847,2	1 061 946,9
інші джерела	6 660,0	7 119,3	7 610,8	21 390,1

Строк дії Програми, з урахуванням масштабів та динаміки суспільно-політичних та соціально-економічних процесів, становить три роки: з 2025 року по 2027 рік.

V. АНАЛІЗ ВПЛИВУ ЗАХОДІВ ПРОГРАМИ НА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ РІЗНИХ КАТЕГОРІЙ ЖІНОК ТА ЧОЛОВІКІВ, А ТАКОЖ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ

Реалізація заходів Програми враховує забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків. При реалізації заходів немає обмежень чи привілеїв за ознакою статі та створюються умови для збалансованого представництва обох статей (жінок і чоловіків); немає обмежень чи привілеїв за віком, оскільки охоплення каналами комунікацій відбувається за віковими категоріями та соціальними групами.

Обмежувальні заходи, які пов'язані з повномасштабним воєнним вторгненням російської федерації на територію України, стали каталізатором для підвищення індексу проявів нерівності як за статевою, так і за іншими соціальними ознаками. Такий стан речей обумовлений функціонуванням різного роду стереотипів стосовно положення та соціальних ролей жінок і чоловіків різних категорій. Суспільні стереотипи (гендерного та інших

характерів) створюють перешкоди й обмеження для вільного вибору способу життя, у тому числі професійної та суспільної реалізації як для жінок, так і для чоловіків різних категорій, послаблюють механізми захисту та надання допомоги постраждалим від дискримінації та зневаги.

Заходи Програми передбачають адаптацію каналів комунікації для людей з інвалідністю, забезпечують доступ до різних джерел інформації, включаючи різні платформи, формати та мови; створюють рівні можливості для користування ними, незважаючи на фізично-психічний стан (стан здоров'я) і стать. Робота пресцентру також враховуватиме потреби людей з інвалідністю, зокрема, буде впроваджено функцію прослуховування публікованих новин та адаптацію донесення інформації для людей із порушеннями зору та слуху.

Програма дозволяє інтегрувати гендерний підхід в інформаційно-комунікативну діяльність міської влади для ліквідації існуючих і можливих форм дискримінації та зневаги в суспільстві, а також надає рівний доступ жінкам і чоловікам різних категорій до актуальної інформації через застосування сучасних комунікативних технологій.

Агресивна інформаційна політика російської федерації підкреслила значення швидкості реагування на події та доступу до об'єктивної й неупередженої інформації для місцевої громади. Заходи Програми спрямовані на задоволення потреб територіальної громади максимально оперативно отримувати контент, що стосується локальних та гіперлокальних питань, а також на встановлення довіри й підтримку репутації з урахуванням принципів гендерної рівності.

Заходи Програми орієнтовані на постійну комунікацію з громадськістю стосовно:

- утвердження в суспільстві соціальної справедливості та позитивної гендерної рівності;
- сприяння подоланню дискримінаційних проявів і зневаги, упередженого ставлення до людей з інвалідністю, запобігання домашньому насильству та насильству за ознакою статі тощо;
- інтеграції людей з інвалідністю в суспільне життя;
- адаптації та інтеграції ВПО у приймаючих громадах;
- утвердження в суспільстві престижності військової служби;
- сприяння підвищенню патріотичного виховання громадян України;
- формування позитивного образу ветерана в суспільстві;
- забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків різних категорій та їх повноцінної участі в процесах формування, реалізації та контролю міських політик;
- підтримки громадських ініціатив, спрямованих на формування гендерної культури та подолання стереотипів;
- оновлення робочої зони перекладача жестової мови телеканалу «Київ» та збільшення кількості годин мовлення жестовою мовою;
- організації фізичного доступу людей з інвалідністю, зокрема, з обмеженнями рухової функції, до студійних майданчиків телеканалу «Київ» тощо.

Впровадження безбар'єрних рішень на рівні українських громад – один з головних пріоритетів Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року. Важливою складовою її реалізації є комплексне розуміння стратегічного поняття безбар'єрності та її напрямів. У суспільстві існує комплекс обмежень для окремих груп громадян у можливостях безбар'єрного доступу до різних сфер життя. Програмою передбачено створення безбар'єрного інформаційного середовища для киян та киянок, гостей міста, незалежно від їх гендеру/статі та сфери життя. Це створення умов для інформаційної доступності медіаконтенту в різних форматах та з використанням різних технологій: оперативного інформування, шрифту Брайля; великошрифтового друку; аудіодискрипції (тифлокоментування); перекладу жестовою мовою; субтитрування; форматів простої мови; легкого читання; засобів альтернативної комунікації тощо.

Забезпечення доступності для всіх інформації, що транслюється на медіаплатформах, є одним з основних напрямів діяльності медіа.

Війна ще більше актуалізувала потребу забезпечити всім громадянам та громадянкам безперешкодний доступ до інформації. Політика зі створення безбар'єрного простору передбачає й комплексні завдання у період широкомасштабного ворожого вторгнення в Україну, застосування підходів з досягнення безбар'єрності під час відновлення шляхом оперативного інформування усіх верств населення про небезпеку, алгоритму дій в кризових ситуаціях, новин міста; доступ до інформації про діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування та інше, що передбачено в усіх заходах Програми.

Виконання заходів Програми є основою забезпечення безбар'єрного простору та гендерної рівності в суспільстві та сталого розвитку, оскільки має безпосередній вплив на: підвищення поінформованості жителів міста щодо рівних прав жінок і чоловіків, нівелювання згубності стереотипного сприйняття соціальних ролей жінок і чоловіків різних категорій, підвищення рівня готовності представників органів місцевої влади до інтеграції норм гендерної чутливості у своїй діяльності.

VI. ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ І ЗАХОДІВ ПРОГРАМИ, РЕЗУЛЬТАТИВНИХ ПОКАЗНИКІВ ПРОГРАМИ

Перелік завдань і заходів Програми наведено в додатку 1 до Програми.

VII. ІНДИКАТОРИ ПРОГРАМИ

N з/п	Назва індикатора	Одиниця виміру	Значення індикатора за роками		
			2025 рік	2026 рік	2027 рік
1.	Загальне охоплення аудиторії в соціальних мережах КП «Київінформ»*	тис. переглядів	25000,0	28000,0	30000,0

2.	Обсяг охоплення аудиторії сторінок вебсайтів (вебпорталів) КП «Київінформ»**	тис. контактів/переглядів	52000,0	55000,0	57000,0
3.	Кумулятивне охоплення аудиторії КП КМР «ТК «Київ» та КП «Радіостанція «Голос Києва» на всіх медіаплатформах (ефірне, радіо, телебачення, вебсайт, усі соціальні медіа та майданчики сучасних каналів комунікацій) за відповідний період	тис. контактів	85396,0	89666,0	91907,0
4.	Частка локального телевізійного контенту, створеного КП КМР «ТК «Київ», в загальному обсязі власного телевізійного мовлення	%	70	71	72
5.	Частка локального радійного контенту, створеного КП «Радіостанція «Голос Києва», в загальному обсязі власного кийівського радіомовлення	%	72	73	74
6.	Відсоток киян/киянок, які контактують з радіостанцією «Київ FM» в середньому за тиждень від загальної кількості респондентів/ок віком 18+ років	%	6,91	7,52	7,55
7.	Частка жінок/чоловіків різних вікових категорій, які можуть визначити джерела інформаційних потоків, що дають правдиву інформацію	%	55	58	60

	(соціологічне опитування)				
--	---------------------------	--	--	--	--

*Сумарно за переглядом кожного посту

**За даними вебсайтів (вебпорталів) КП «Київінформ»

VIII. КООРДИНАЦІЯ ТА КОНТРОЛЬ ЗА ХОДОМ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Координацію та контроль за ходом виконання Програми здійснює заступник голови Київської міської державної адміністрації з питань здійснення самоврядних повноважень, який згідно з розподілом обов'язків забезпечує здійснення повноважень виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) в галузі внутрішньої політики.

Безпосередній контроль за виконанням завдань і заходів Програми здійснює Департамент суспільних комунікацій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), а за цільовим та ефективним використанням коштів – головні розпорядники бюджетних коштів, які є співвиконавцями заходів Програми та яким передбачені бюджетні призначення на виконання заходів Програми.

Співвиконавці заходів Програми щоквартально до 20 квітня, 20 липня та 20 жовтня звітного року; річний звіт – до 20 лютого року, наступного за звітним, надають Департаменту суспільних комунікацій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) узагальнені відомості про результати виконання Програми з визначенням динаміки цільових показників.

Департамент суспільних комунікацій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) надає Київській міській раді, Департаменту фінансів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Департаменту економіки та інвестицій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації):

квартальні звіти про виконання завдань і заходів Програми – до 01 травня,

01 серпня та 01 листопада звітного року;

річний звіт – до 01 березня року, наступного за звітним;

заклучний та уточнюючі річні звіти про виконання завдань і заходів Програми (у разі потреби) – до 01 квітня року, наступного за звітним.

З урахуванням реалізації заходів Програми та виділених у кожному поточному році фінансових ресурсів, співвиконавці Програми надають свої пропозиції на наступний рік щодо обсягів фінансування з обґрунтуванням до Департаменту суспільних комунікацій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

Департамент суспільних комунікацій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) щороку здійснює обґрунтовану оцінку результатів виконання Програми та у разі потреби розробляє пропозиції щодо доцільності продовження тих чи інших заходів, включення додаткових заходів і завдань, уточнення результативних показників

та індикаторів Програми, обсягів і джерел фінансування, переліку співвиконавців, строків виконання Програми та окремих її завдань і заходів тощо.

Департамент суспільних комунікацій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) у встановлений термін розміщує на Єдиному вебпорталі територіальної громади міста Києва річний (квартальний) звіт і заключний звіт про результати виконання Програми.

За ініціативою Київської міської ради, виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Департаменту суспільних комунікацій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), розгляд проміжного звіту про хід виконання Програми, ефективність реалізації її завдань і заходів, досягнення проміжних цілей та ефективність використання коштів може розглядатися на сесіях Київської міської ради та на засіданнях відповідних постійних комісій Київської міської ради протягом року у разі виникнення потреби.

Київський міський голова

Віталій КЛИЧКО

Перелік завдань і заходів Міської цільової програми розвитку інформаційно-комунікативної сфери міста Києва на 2025–2027 роки

№ з/п	Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання Програми	Заходи Програми	Строки виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)							
								Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12				
1	1. Підвищення ефективності та прозорості роботи міських органів влади	1. Підвищення медіаграмотності та протидія дезінформації і пропаганді через розвиток комунікативних майданчиків	1.1. Забезпечення розробки та поширення через власні облікові платформи спільного доступу до інформації якісного контенту для жителів і гостей столиці, журналістського та експертного середовища, протидія дезінформації щодо спотворення процесів, які відбуваються в місті Києві шляхом вдосконалення комунікативного потенціалу, розвиток пресцентру «Київінформ»	2025 – 2027 роки	Департамент суспільних комунікацій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), КП «Київінформ»	Всього	Всього: 123262,2 2025 рік: 38378,5 2026 рік: 41026,3 2027 рік: 43857,4	Показники витрат							
								Обсяг видатків, тис. грн				38378,5	41026,3	43857,4	
								Показники продукту							
								Кількість виготовлених інформаційних матеріалів, од.				10500	11000	11500	
								Загальне охоплення аудиторії в соціальних мережах КП «Київінформ», тис. переглядів				25000	28000	30000	
								Загальна кількість переглядів сторінок вебсайтів (вебпорталів) КП «Київінформ», тис. переглядів				52000	55000	57000	
								Загальна кількість проведення заходів (пресконференцій, брифінгів, презентацій тощо), од.				50	55	60	
								Показники ефективності							
								Середні видатки на виготовлення одного інформаційного матеріалу, грн				3655	3730	3814	
								Показники якості							
Динаміка виготовлених інформаційних матеріалів в порівнянні з базовим роком, %				100	105	110									
Динаміка охоплення аудиторії в соціальних мережах КП «Київінформ», в				100	112	107									

							порівнянні з базовим роком %				
			1.2. Конвергенція потужностей та можливостей телеканалу «Київ», радіостанції «Київ FM», вебсайту та диджитальних сервісів	2025 – 2027 роки	Департамент суспільних комунікацій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), КП КМР «ТК «Київ», КП «Радіостанція «Голос Києва»	Всього	Всього: 907176,0 2025 рік: 282454,5 2026 рік: 301943,7 2027 рік: 322777,8	Показники витрат			
			створення та розвиток мультимедійної платформи шляхом поєднання традиційних та новітніх диджитальних технологій виробництва контенту у єдиному спільному інформаційному мовленні			Бюджет міста Києва	Всього: 891566,9 2025 рік: 277594,5 2026 рік: 296748,4 2027 рік: 317224,0	Обсяг видатків, тис. грн	282454,5	301943,7	322777,8
						Інші джерела	Всього: 15609,1 2025 рік: 4860,0 2026 рік: 5195,3 2027 рік: 5553,8	Показники продукту			
								Обсяг телепродукту (год)	8760	8760	8760
								Обсяг радіопродукту (год)	8760	8760	8760
								Виробництво власного телепродукту, год/добу	16,8	16,8	16,8
								Виробництво власного радіопродукту, год/добу	18,5	18,6	18,7
								Кумулятивне охоплення аудиторії КП КМР «ТК «Київ» та КП «Радіостанція «Голос Києва» на всіх медіа-платформах (ефірне, мережа Інтернет, телебачення, всі соціальні медіа та майданчики сучасних каналів комунікацій) за відповідний період, тис. контактів	85396,0	89666,0	91907,0
								Показники ефективності			
								Середні видатки на одиницю телепродукту, тис. грн	28,3	30,2	32,3
								Середні видатки на одиницю радіопродукту тис. грн	4,0	4,2	4,5
								Показники якості			
								Динаміка кумулятивного охоплення аудиторії КП КМР «ТК «Київ» та КП «Радіостанція	100	105	108

								«Голос Києва» на всіх медіаплатформах (ефірне, мережа Інтернет, телебачення, всі соціальні медіа та майданчики сучасних каналів комунікацій) в порівнянні з базовим роком, %					
2	2. Залучення громадян до процесів формування реалізації та контролю міської політики	2. Впровадження і розвиток сучасних інклюзивних каналів комунікації «влада-громадськість» та забезпечення інформаційних потреб киян та киянок	2.1. Роз'яснення міських політик та сервісів, забезпечення інформаційних потреб киян шляхом проведення інформаційно-комунікативних та просвітницьких кампаній	2025 – 2027 роки	Департамент суспільних комунікацій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Центр комунікації	Бюджет міста Києва	Всього: 38112,1 2025 рік: 11866,4 2026 рік: 12685,2 2027 рік: 13560,5	Показники витрат					
								Обсяг видатків на кампанії, тис. грн	11866,4	12685,2	13560,5		
									Показники продукту				
									Кількість проведених кампаній, од.	32	33	34	
									Показники ефективності				
									Середні видатки на проведення однієї кампанії, тис. грн	370,8	384,4	398,8	
									Показники якості				
									Динаміка кількості проведених кампаній відповідно до базового року, %	100	103	106	
						2.2. Налагодження дієвої взаємодії шляхом організації і проведення заходів у тому числі пресконференцій, брифінгів, круглих столів тощо, виготовлення аудіо-та відеороликів, проведення моніторингу інформаційного поля	2025 – 2027 роки	Департамент суспільних комунікацій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), КП «Київінформ»	Бюджет міста Києва	Всього: 12682,8 2025 рік: 3947,7 2026 рік: 4221,3 2027 рік: 4513,8	Показники витрат		
										Обсяг видатків на проведення заходів, тис. грн	3947,7	4221,3	4513,8
										Показники продукту			
										Кількість проведених заходів	42	44	46
										Показники ефективності			
										Середні видатки на проведення одного заходу, тис. грн	94,0	95,9	98,1
							Показники якості						

							Динаміка кількості проведених заходів відповідно до базового року, %	100	105	110
			2.3. Забезпечення просвітницьких потреб жителів міста Києва усіх вікових категорій шляхом виготовлення, видання (підготовка до друку, друк) та розповсюдження поліграфічної продукції	2025 – 2027 роки	Департамент суспільних комунікацій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), КП «Київінформ»	Бюджет міста Києва	Всього: 2103,9 2025 рік: 655,1 2026 рік: 700,3 2027 рік: 748,5	Показники витрат		
							Обсяг видатків, тис. грн	655,1	700,3	748,5
							Показники продукту			
							Кількість поліграфічної продукції (наклад), прим.	41000	42300	43600
							Показники ефективності			
							Середні видатки на видання одного примірника, грн	15,98	16,56	17,17
							Показники якості			
							Динаміка кількості виготовленого накладу відповідно до базового року, %	100	103	106
						Всього	Всього:1083337,0 2025 рік:337302,2 2026 рік:360576,8 2027 рік:385458,0			
						Бюджет міста Києва	Всього:1061946,9 2025 рік:330642,2 2026 рік:353457,5 2027 рік:377847,2			
						інші джерела	Всього:21390,1 2025 рік:6660,0 2026 рік:7119,3 2027 рік:7610,8			

Київський міський голова

Віталій КЛИЧКО

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту рішення Київської міської ради «Про затвердження Міської цільової програми розвитку інформаційно-комунікативної сфери міста Києва на 2025–2027 роки»

1. Обґрунтування необхідності прийняття рішення

Департаментом суспільних комунікацій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) (далі – Департамент) на виконання розпорядження Київського міського голови від 26.02.2024 № 161 «Про підготовку проєкту Міської цільової програми розвитку інформаційно-комунікативної сфери міста Києва на 2025–2027 роки» (далі – Програма) підготовлено проєкт рішення «Про затвердження Міської цільової програми розвитку інформаційно-комунікативної сфери міста Києва на 2025–2027 роки» та розроблено проєкт вказаної Програми.

Відповідно до пункту 5 Порядку розроблення, затвердження та виконання міських цільових програм у місті Києві, затвердженого рішенням Київської міської ради від 29.10.2009 № 520/2589 (у редакції рішення Київської міської ради від 12.11.2019 № 65/7638) (далі – Порядок розроблення програм) Департаментом економіки та інвестицій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) та Департаментом фінансів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) надано позитивні висновки про погодження проєкту Програми.

Програмою передбачено заходи із підвищення медіаграмотності та протидії дезінформації і пропаганді через розвиток комунікативних майданчиків, впровадження і розвиток сучасних інклюзивних каналів комунікації «влада-громадськість» та забезпечення інформаційних потреб жителів міста Києва.

Стрімка зміна контенту, який споживається жителями столиці, знайшла своє відображення в інформаційній взаємодії між владою і громадою. Одним з ключових факторів для забезпечення ефективної життєдіяльності міста та реалізації ключових пріоритетів розвитку столиці є надання громаді міста достовірної, повної та неупередженої інформації щодо процесів формування, реалізації та контролю міської політики, що передбачає:

- створення та поширення інформаційно-просвітницького контенту про діяльність київської міської влади, роз'яснення змісту міських політик;
- розроблення концепції, організацію та проведення інформаційно-комунікативних, інформаційних і просвітницьких кампаній;
- організацію заходів, спрямованих на розв'язання проблем повного, вчасного й актуального інформування громадськості міста Києва різних вікових категорій та соціальних груп щодо процесів, які відбуваються у столиці;
- впровадження сучасних каналів комунікацій інформаційно-комунікативної сфери столиці шляхом створення мультимедійної платформи, поєднання традиційних та новітніх технологій виробництва контенту сучасних каналів комунікацій;

- створення інклюзивного середовища та забезпечення безперешкодного доступу до інформації про події у місті Києві для людей з інвалідністю (зокрема, з порушеннями зору та слуху);

- модернізацію мультимедійної платформи «Київ24» та технічної складової телеканалу «Київ», радіостанції «Київ FM» (для оперативного інформування територіальної громади, поліпшення ефективної взаємодії між владою та громадою, вдосконалення та розвиток мереж інформування та оповіщення жителів столиці у разі виникнення надзвичайної ситуації, реалізації політики інформаційної безбар'єрності);

- розвиток пресцентру «Київінформ» (стане надійним комунікаційним майданчиком між представниками військового та цивільного керівництва столиці і держави із жителями столиці; сприятиме протидії систематичній дезінформації; організовуватиме та проводитиме публічні заходи за участю експертів, інститутів громадянського суспільства тощо);

- здійснення заходів з адаптації комунікативних стратегій міста Києва;

- проведення моніторингу інформаційного простору (медіа, інтернет-ресурсів і соціальних мереж) та соціологічних, аналітичних досліджень та опитувань.

2. Мета прийняття рішення

Метою прийняття цього проекту рішення є затвердження Міської цільової програми розвитку інформаційно-комунікативної сфери міста Києва на 2025–2027 роки для забезпечення ефективного розвитку інформаційно-комунікативної сфери столиці, налагодження ефективного діалогу «влада-громадськість», забезпечення повного, вчасного та якісного інформування киян і гостей столиці, громадянського суспільства на принципах інформаційної безбар'єрності, доступності та з урахуванням викликів часу – воєнно-повоєнного періоду.

3. Загальна характеристика та основні положення проекту рішення

Проект рішення розроблено відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», рішення Київської міської ради від 29.10.2009 № 520/2589 «Про Порядок розроблення, затвердження та виконання міських цільових програм у місті Києві», Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року, затвердженої рішенням Київської міської ради від 15.12.2011 № 824/7060 (у редакції рішення Київської міської ради від 06.07.2017 № 724/2886) та містить відомості щодо завдань та заходів Програми у період з 2025 до 2027 років.

Проект спрямований на розв'язання проблем повного, вчасного та актуального інформування жителів міста Києва щодо процесів, які відбуваються у столиці, залучення громадян до формування та реалізації міських політик, в тому числі політики інформаційної безбар'єрності, впровадження сучасних каналів комунікацій столиці, реагування та протидії дезінформації в умовах воєнного та повоєнного часу і розбудови стійкості щодо її поширення.

Задля конструктивного діалогу між жителями столиці та владою потрібне не лише інформування, але й роз'яснення і обґрунтування прийнятих київською міською владою рішень, забезпечення прозорості та відкритості влади, залучення громадян до обговорення суспільних проблем і діяльності органів влади, формування та реалізації державної політики в усіх сферах життя міста Києва.

Стратегічне значення комунікацій значно збільшується через виклики, що постають перед містом Києвом у зв'язку із повномасштабним вторгненням російської федерації на територію України. Швидка, доступна та ефективна комунікація стає життєво важливою і є однією з необхідних умов забезпечення безпеки жителів та гостей столиці, внутрішньо переміщених осіб тощо, що потребує врахування сучасних стандартів комунікацій, які мають швидкозмінну трендову природу, невідкладного реагування та протидії дезінформації, надання повної та достовірної інформації громаді міста, роз'яснення міських політик.

Відповідно до абзацу першого пункту 5² «Прикінцевих та перехідних положень» Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» під час воєнного стану норми статей 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 цього Закону та інші норми законодавства, що впливають із зазначених статей цього Закону, не застосовуються. У роз'ясненнях з питань застосування законодавства у сфері державної допомоги Антимонопольного комітету України (далі – Комітет) від 15.04.2022 № 1-рр/ДД визначено, що Комітет під час воєнного стану призупиняє розгляд повідомлень про нову державну допомогу, порядок розгляду яких встановлено статтею 10 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та Порядком подання та оформлення повідомлень про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженим розпорядженням Комітету від 04.03.2016 № 2-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України від 04.04.2016 № 501/28631.

4. Інформація про те, чи містить проєкт рішення інформацію з обмеженим доступом

Зазначений проєкт рішення Київської міської ради не містить інформації з обмеженим доступом у розумінні статті 6 Закону України «Про доступ до публічної інформації».

5. Інформація про те, чи стосується проєкт рішення прав і соціальної захищеності осіб з інвалідністю та який вплив він матиме на життєдіяльність цієї категорії

Зазначений проєкт рішення не стосується прав і соціальної захищеності осіб з інвалідністю та не має вплив на життєдіяльність цієї категорії.

Разом з тим, враховуючи, що кожна людина є рівноправним членом суспільства і має право в повній мірі брати активну участь у житті своєї громади, ключовими елементами дотримання вимог безбар'єрності та доступності для людей з інвалідністю та інших вразливих верств населення в

рамках заходів Програми передбачено:

створення безбар'єрного інформаційного середовища для киян та киянок, гостей міста, незалежно від їх гендеру/статі та сфери життя;

реалізацію політики інформаційної безбар'єрності, яка базується на принципах доступності інформації для всіх членів суспільства без обмежень або перешкод;

комплексне розуміння стратегічного поняття безбар'єрності та її напрямів, формування довіри громадян до столичних медіа;

створення умов для інформаційної доступності медіаконтенту в різних форматах та з використанням різних технологій: оперативного інформування, шрифту Брайля, великошрифтового друку, аудіодискрипції (тифлокоментування), перекладу жестовою мовою, субтитрування, форматів простої мови, легкого читання, засобів альтернативної комунікації тощо.

6. Стан нормативно-правової бази в даній сфері правового регулювання

Проект рішення розроблено відповідно до Європейської Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, Конституції України, законів України «Про місцеві державні адміністрації», «Про столицю України – місто-герой Київ», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про інформацію», «Про доступ до публічної інформації», «Про медіа», «Про державну підтримку медіа, гарантії професійної діяльності та соціальний захист журналіста», «Про забезпечення функціонування української мови як державної», «Про видавничу справу», «Про реформування державних і комунальних друкованих медіа», розпоряджень Кабінету Міністрів України від 03.03.2023 № 190-р «Про схвалення Стратегії розвитку читання на період до 2032 року «Читання як життєва стратегія» та затвердження операційного плану її реалізації на 2023-2025 роки», від 20.01.2021 № 37-р «Про заходи з увічнення пам'яті захисників України на період до 2025 року», від 30.03.2023 № 269-р «Про затвердження плану заходів з відзначення подвигів ветеранів війни, проявлених під час захисту суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності України, на період 2023–2026 років», від 21.03.2018 № 179-р «Про затвердження плану заходів щодо зміцнення національної єдності, консолідації українського суспільства та підтримки ініціатив громадськості у зазначеній сфері», рішень Київської міської ради від 29.10.2009 № 520/2589 «Про Порядок розроблення, затвердження та виконання міських цільових програм у місті Києві», від 15.12.2011 № 824/7060 «Про затвердження Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року» (у редакції рішення Київської міської ради від 06.07.2017 № 724/2886).

Відповідно до пункту 6 Порядку розроблення програм, в установленому Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку» порядку, здійснено стратегічну екологічну оцінку проекту Програми. Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України, Департаментом охорони здоров'я виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) та Департаментом захисту довкілля та адаптації до зміни клімату

виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) надано позитивні висновки про стратегічну екологічну оцінку Програми.

7. Фінансово-економічне обґрунтування

Прийняття Програми передбачає реалізацію заходів за умови відповідного фінансування та матеріального забезпечення. На виконання передбачених Програмою заходів залучаються кошти з бюджету міста Києва у сумі 1 061 946,9 тис. грн та інших джерел фінансування, не заборонених законодавством, зокрема, кошти підпорядкованих комунальних підприємств у сумі 21 390,1 тис. грн. Обсяги фінансування Програми уточнюються щороку під час складання проєкту бюджету міста Києва на відповідний рік у межах видатків, передбачених головному розпоряднику бюджетних коштів.

8. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття рішення

Прийняття цього рішення дозволить забезпечити:

інформаційні потреби киян та гостей міста Києва шляхом проведення інформаційно-комунікативних та просвітницьких кампаній, розвитку системи комунікацій влади з інститутами громадянського суспільства, де комунікації – невід’ємна частина управлінського процесу, інструмент формування довіри до влади, єдиний спосіб досягнення суспільного порозуміння;

повне, вчасне та якісне інформування киян та гостей столиці, формування української громадянської ідентичності населення на основі суспільно-державних (національних) цінностей.

9. Громадське обговорення

Враховуючи рекомендації Департаменту економіки та інвестицій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) та беручи до уваги доручення постійної комісії Київської міської ради з питань бюджету, соціально-економічного розвитку та інвестиційної діяльності, Департаментом створено та проведено засідання робочої групи з розробки Програми за участю представників профільних постійних комісій Київської міської ради, структурних підрозділів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), підпорядкованих комунальних підприємств.

Відповідно до вимоги пункту 7 Порядку розроблення програм, на Єдиному вебпорталі територіальної громади міста Києва проведено громадське обговорення даного проєкту рішення.

10. Суб’єкт подання рішення

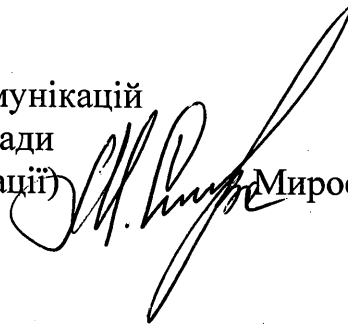
Доповідач на пленарному засіданні Київської міської ради та особа, відповідальна за супроводження проєкту рішення – директор Департаменту суспільних комунікацій виконавчого органу Київської міської ради (Київської

міської державної адміністрації) СМІРНОВА Мирослава Михайлівна,
тел. 235 07 00.

11. Доповідач на пленарному засіданні

Відповідальним за представлення та супроводження проєкту рішення на усіх стадіях розгляду є директор Департаменту суспільних комунікацій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) СМІРНОВА Мирослава Михайлівна, тел. 235 07 00.

Директор Департаменту суспільних комунікацій
виконавчого органу Київської міської ради
(Київської міської державної адміністрації)

Мирослава СМІРНОВА

УКРАЇНА

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)

ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОНОМІКИ ТА ІНВЕСТИЦІЙ

вул. Хрещатик, 36, м. Київ, 01044, тел.: (044) 202 72 78
Контактний центр міста Києва (044) 15 51 E-mail: org@guekmda.gov.ua Код ЄДРПОУ 04633423

Департамент суспільних комунікацій
виконавчого органу Київської міської
ради (Київської міської державної
адміністрації)

ВИСНОВОК

про погодження проєкту Міської цільової програми розвитку
інформаційно-комунікативної сфери міста Києва на 2025-2027 роки
(позитивний висновок)

Департаментом економіки та інвестицій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) відповідно до пункту 5.2. Розділу II Порядку розроблення, затвердження та виконання міських цільових програм у місті Києві, затвердженого рішенням Київської міської ради від 29 жовтня 2009 року № 520/2589 (в редакції рішення Київської міської ради від 12 листопада 2019 року № 65/7638), проведено експертизу проєкту Міської цільової програми розвитку інформаційно-комунікативної сфери міста Києва на 2025-2027 роки, наданого листом Департаменту суспільних комунікацій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 10.04.2024 № 059-906.

За результатами проведеної експертизи надаємо позитивний висновок та погоджуємо проєкт Міської цільової програми розвитку інформаційно-комунікативної сфери міста Києва на 2025-2027 роки.

Перший заступник директора

Вячеслав ПАНЧЕНКО

Вікторія Мохонько
Оксана Шлапацька
Катерина Малецька 202 76 72

ДОКУМЕНТ ІТС ЄІПК СЕД АСКОД (ПІДПИСАНО КВАЛІФІКОВАНИМ
ЕЛЕКТРОННИМ ПІДПИСОМ)

Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000001624280047A4A600

Підписувач Панченко Вячеслав Володимирович

Дійсний з 29.07.2022 11:47:35 по 29.07.2024 11:47:35

Департамент економіки та інвестицій

050/17-1681 від 24.04.2024

УКРАЇНА

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)

ДЕПАРТАМЕНТ ФІНАНСІВ

вул. Хрещатик, 36, м. Київ, 01044 тел. (044) 202 79 29, 202 77 58, 202 73 45
Контактний центр міста Києва (044) 15 51. E-mail: finance@kyivcity.gov.ua Код ЄДРПОУ 02317474

Департамент суспільних комунікацій
виконавчого органу Київської міської
ради (Київської міської державної
адміністрації)

Висновок

«Про погодження проекту Міської цільової програми розвитку
інформаційно-комунікативної сфери міста Києва на 2025–2027 роки»
(позитивний висновок)

На лист Департаменту суспільних комунікацій виконавчого органу
Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від
27.05.2024 № 059-1277 згідно з підпунктами 5.3, 5.4 пункту 5 розділу II
Порядку розроблення, затвердження та виконання міських цільових програм у
місті Києві, затвердженого рішенням Київської міської ради від 29.10.2009 №
520/2589 (в редакції рішення Київської міської ради від 29.10.2009 №
520/2589) Департаментом фінансів виконавчого органу Київської міської ради
(Київської міської державної адміністрації) здійснено експертизу проекту
Міської цільової програми розвитку інформаційно-комунікативної сфери
міста Києва на 2025–2027 роки» (далі – Програма) та за результатами
експертизи Департамент фінансів надає позитивний висновок та погоджує
проект Програми.

Директор

Юлія КУЧЕР 202 77 41

Володимир РЕПІК

ДОКУМЕНТ ІТС ЄІПК СЕД АСКОД (ПІДПИСАНО КВАЛІФІКОВАНИМ
ЕЛЕКТРОННИМ ПІДПИСОМ)

Сертифікат 26B2648ADD3032E1040000009B031900A9C2A900

Підписувач Репік Володимир Михайлович

Дійсний з 05.10.2022 9:39:57 по 05.10.2024 9:39:57

Департамент фінансів

054-4-2-07/1154 від 29.05.2024

КИЇВСЬКА МІСЬКА РАДА

СЕКРЕТАРІАТ

УПРАВЛІННЯ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ДІЯЛЬНОСТІ КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

вул. Хрещатик, 36, м. Київ, 01044

тел.: (044) 202-70-19

13.06.2024 № 08/230-787

на № _____ від _____

Голові постійної комісії
Київської міської ради з питань
культури, туризму та суспільних
комунікацій

Вікторії МУСІ

Рекомендації

до проекту рішення Київської міської ради
«Про затвердження Міської цільової програми розвитку інформаційно-
комунікативної сфери міста Києва на 2025–2027 роки»

В управлінні правового забезпечення діяльності Київської міської ради проведено правову експертизу поданого проекту рішення від 31.05.2024 № 08/231-748/ПР «Про затвердження Міської цільової програми розвитку інформаційно-комунікативної сфери міста Києва на 2025–2027 роки» (далі – проект рішення) з приводу чого зазначаємо про таке.

Проектом рішення передбачається затвердити Міську цільову програму розвитку інформаційно-комунікативної сфери міста Києва на 2025–2027 роки.

У позиції 6 проекту паспорту Міської цільової програми розвитку інформаційно-комунікативної сфери міста Києва на 2025–2027 роки необхідно зазначити правильне найменування юридичної особи відповідно до даних офіційного веб-сайту «Опендатабот» та YouControl – КП КМР «ТК Київ», КП «Радіостанція «Голос Києва».

Крім того, проект рішення та проект міської цільової програми потребують техніко – юридичного доопрацювання.

Начальник управління

Виконавець Ярослав Кашуба

Валентина ПОЛОЖИШНИК

Київська міська державна адміністрація
КНДУ «Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку міста»
(КНДУ «НДІРоМ»)
03061, Київ-61, вул. Героїв Севастополя, 37-А,
тел. (044) 202-14-01, факс 202-14-08

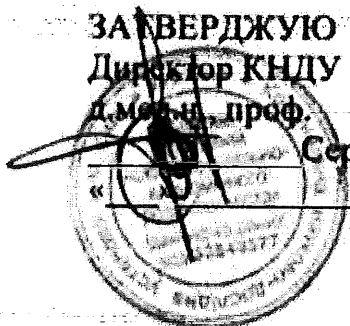
ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор КНДУ «НДІРоМ»

д.м.н., проф.

Сергій ПАВЛОВСЬКИЙ

2024 року

ЗВІТ

**ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ ПРОЄКТУ
МІСЬКОЇ ЦІЛЬОВОЇ ПРОГРАМИ
РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНОЇ СФЕРИ
МІСТА КИЄВА НА 2025–2027 РОКИ**

Науковий керівник,
перший заступник
директора КНДУ
«НДІРоМ», к.е.н.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Ігор Петренко'.

Ігор ПЕТРЕНКО

Київ - 2024

Список авторів:

Анна Трегьякова – завідувач науково-дослідного відділу досліджень інфраструктури економіки та життєвого простору КНДУ «НДІРоМ»

Геннадій Марушевський – к.ф.н., провідний науковий співробітник науково-дослідного відділу досліджень інфраструктури економіки та життєвого простору КНДУ «НДІРоМ»

Надія Редькіна – провідний науковий співробітник науково-дослідного відділу досліджень інфраструктури економіки та життєвого простору КНДУ «НДІРоМ»

Список авторів	2
Зміст	3
Вступ	4
1. Зміст та основні цілі Миської цільової програми розвитку інформаційно-комунікативної сфери міста Києва на 2025–2027 роки та її зв'язок з іншими документами державного планування	5
2. Характеристика поточного стану довкілля міста Києва, зокрема здоров'я населення	6
3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу	23
4. Основні екологічні проблеми міста Києва, зокрема ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються Програми	23
5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, зокрема пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються Програми	31
6. Ймовірні наслідки для довкілля, зокрема для здоров'я населення	34
7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків виконання цілей і заходів Програми	36
8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка	37
9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання Програми для довкілля, зокрема для здоров'я населення	39
10. Резюме нетехнічного характеру	41

Вступ

Стратегічна екологічна оцінка (далі – CEO) – це складова стратегічного планування, спрямована на врахування екологічних міркувань у стратегіях, програмах і планах. Стратегічна екологічна оцінка документів державного планування дає можливість зосередитися на всебічному аналізі можливого впливу планованої діяльності на довкілля та використовувати результати цього аналізу для запобігання або пом'якшення негативних екологічних наслідків в процесі стратегічного планування.

CEO – це новий інструмент реалізації екологічної політики, який базується на простому принципі: легше запобігти негативним для довкілля наслідкам діяльності на стадії планування, ніж виявляти та виправляти їх на стадії впровадження стратегічної ініціативи.

Основними нормативно-правовими актами, які регулюють здійснення стратегічної екологічної оцінки в Україні, є:

- Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» (№ 2354-VIII від 20.03.2018);
- Протокол про стратегічну екологічну оцінку (далі – Протокол про CEO) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті. Протокол про CEO ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015) і є частиною українського законодавства.

Об'єктом даної CEO є проєкт Міської цільової програми розвитку інформаційно-комунікативної сфери міста Києва на 2025–2027 роки (далі – Програма), підготовлений Департаментом суспільних комунікацій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації). Програма розроблена на середньостроковий період і є документом державного планування, спрямованим на реалізацію Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року.

1. Зміст та основні цілі Міської цільової програми розвитку інформаційно-комунікативної сфери міста Києва на 2025–2027 роки та її зв'язок з іншими документами державного планування

Метою Програми є забезпечення ефективного розвитку інформаційно-комунікативної сфери столиці, налагодження ефективного діалогу «влада-громадськість», забезпечення повного, вчасного та якісного інформування киян і гостей столиці, громадянського суспільства на принципах інформаційної безбар'єрності, доступності та з урахуванням викликів часу – воєнно-повоєнного періоду.

Оперативні цілі, на досягнення яких спрямована Програма, визначені Стратегією розвитку міста Києва до 2025 року:

1. Залучення громадян до процесів формування, реалізації та контролю міської політики.
2. Підвищення ефективності та прозорості роботи міських органів влади.

Для досягнення кожної із зазначених оперативних цілей визначені завдання та заходи.

Програма пов'язана зі Стратегією розвитку міста Києва до 2025 року (нова редакція), затвердженою рішенням Київської міської ради від 15.12.2011 № 824/7060.

2. Характеристика поточного стану довкілля міста Києва, зокрема здоров'я населення

Атмосферне повітря

Якість атмосферного повітря в м. Києві залежить від обсягів викидів забруднюючих речовин від стаціонарних і пересувних джерел забруднення.

Протягом 2018-2021 років спостерігалось загальне зменшення обсягів викидів від стаціонарних джерел і зростання обсягів викидів від пересувних джерел (рис. 1). Основні зони забруднення повітря зосереджуються в місцях, що прилягають до автомагістралей, та в місцях концентрації промислових підприємств.

У структурі обсягів викидів забруднюючих речовин, шкідливих для здоров'я людини, щороку збільшуються викиди від пересувних джерел забруднення. Це, перш за все, автотранспорт столиці і, переважно, власні авто.

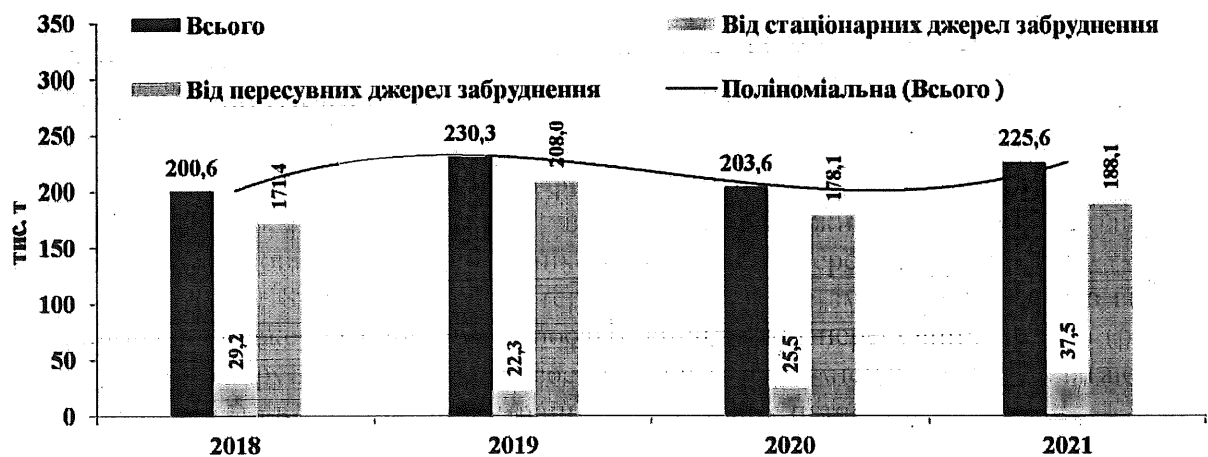

Рисунок 1. Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря в місті Києві у 2018-2021 роках¹

Протягом 2018-2019 рр. спостерігалось збільшення обсягів викидів від пересувних джерел забруднення, переважно автотранспорту. У 2019 р. показник обсягів викидів в атмосферне повітря від пересувних джерел забруднення досягнув найвищої позначки і становив 208 тис. т, або 89,7% від загального обсягу викидів забруднюючих речовин, що на 21,3% більше ніж у 2018 р.

Однак у 2020 р. значення цього показника знизилось на 14,4% порівняно з попереднім роком і становило 178,1 тис. т. Основна причина позитивних змін – запровадження карантинних заходів в умовах пандемії COVID-19 і, зокрема, значне обмеження руху громадського транспорту.

Та вже за підсумками 2021 року обсяги викидів від пересувних джерел забруднення збільшилися на 5,6% порівняно з 2020 роком, що становило 188,1 тис. т, або майже 83% від загального обсягу викидів забруднюючих речовин в атмосферне

¹ За даними Головного управління статистики у м. Києві

Відповідно до законів України «Про правовий режим воєнного стану», «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану та стану війни», Указу Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», та, урахуваючи ситуацію, що склалася у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, органи державної статистики призупинили оприлюднення статистичної інформації починаючи з даних за лютий 2022 року, яка розміщується на офіційному вебсайті Головного управління статистики у м. Києві (www.kyiv.ukrstat.gov.ua).

повітря. Це стало можливим, зокрема, через послаблення карантинних обмежень і поживлення економічної діяльності.

У м. Києві показник викидів від пересувних джерел забруднення у розрахунку на одну особу у 2021 році становив 63,6 кг, що перевищує середній показник по Україні в 1,7 рази.

Основним джерелом забруднення атмосферного повітря від стаціонарних джерел є промисловий комплекс міста.

За видами економічної діяльності найбільшими забруднювачами повітряного басейну залишаються підприємства з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря і переробної промисловості, обсяги викидів яких у 2021 р. становили 33840,4 т (79,6%) від загального обсягу викидів стаціонарними джерелами) та 1495,8 т (6,3%), відповідно (табл. 1).

Таблиця 1. Викиди забруднюючих речовин від стаціонарних джерел забруднення за видами економічної діяльності у 2021 році²

	Обсяг викидів			
	забруднюючих речовин		діоксиду вуглецю	
	тис. т	% до загального підсумку	млн т	% до загального підсумку
Всі види економічної діяльності, зокрема	37,5	100,0	3,9	100,0
переробна промисловість	1,5	4,0	0,16	4,1
постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	33,8	90,1	3,5	89,7
інше	2,2	5,9	0,24	6,2

Впродовж 2021 р. загальний обсяг викидів в атмосферу від стаціонарних джерел забруднення збільшився на 52,1% порівняно з 2020 р.

Загалом більше як 90% викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря надійшло від підприємств-забруднювачів: ТОВ «Євро-Реконструкція», АТ «Київгаз», СВП «Київські ТЕЦ» КП «Київтеплоенерго» ТЕЦ-5, СВП «Київські ТЕЦ» КП «Київтеплоенерго» ТЕЦ-6, Філіал «Завод «Енергія» КП «Київтеплоенерго», ТОВ «Техенерготрейд» у складі викидів цих підприємств переважає діоксид вуглецю (CO₂), метан, а також сполуки азоту та сірки, речовини у вигляді твердих суспендованих часток.

Особливо негативний стан справ спостерігався з викидами метану, обсяг викидів якого збільшився у 2021 р. у 2,7 разів порівняно з 2020 р., а відносно 2019 р. у 6 разів і становив 18,1 тис. т. Переважна більшість викидів метану в атмосферне повітря спостерігалась від діяльності підприємства АТ «Київгаз».

Спостерігалася тенденція до зменшення обсягів викидів діоксиду сірки та діоксиду азоту, які на кінець 2021 р. відповідно становили 6,7 і 6,0 тис. т, що менше на 9,4% і на 17,8%, ніж у 2020 році (рис.2). Динаміка зменшення значень показників спостерігалася і відносно викидів діоксиду вуглецю в атмосферне повітря столиці.

² За даними Головного управління статистики у м. Києві

Відповідно до законів України «Про правовий режим воєнного стану», «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану та стану війни», Указу Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», та, урахування ситуації, що склалася у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, органи державної статистики призупинили оприлюднення статистичної інформації починаючи з даних за лютий 2022 року, яка розміщується на офіційному вебсайті Головного управління статистики у м. Києві (www.kyiv.ukrstat.gov.ua).

Так у 2021 р. показник знизився на 15,2% до 2020 року та на 27,8% до 2018 р. і становив 3,9 млн т (рис. 3).

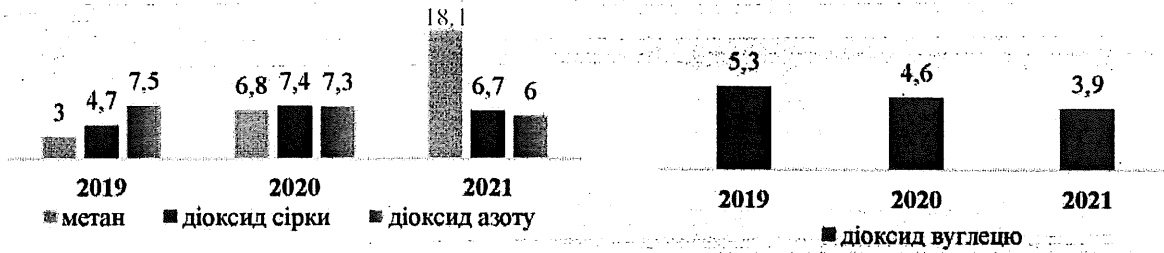

Рисунок 2. Динаміка викидів метану, діоксиду сірки, діоксиду азоту, тис. т

Рисунок 3. Динаміка викидів діоксиду вуглецю, млн т

Для оцінки якості повітря використовується індекс забруднення атмосфери (ІЗА), який розраховується як сума поділених на ГДК середніх концентрацій забруднюючих речовин. За допомогою нескладних розрахунків величина ІЗА приводиться до величини концентрацій діоксиду сірки у долях ГДК. Згідно існуючих методів оцінки рівень забруднення вважається низьким, якщо ІЗА нижче 5,0; підвищеним – при ІЗА від 5,0 до 7,0; високим – при ІЗА від 7,0 до 13,0; дуже високим – при ІЗА рівним 14,0 та більше.

За даними моніторингу забруднення атмосферного повітря, здійснюваного Центральною геофізичною обсерваторією (ЦГО) імені Б. Срезневського, загальний рівень забруднення повітря за індексом забруднення атмосфери (ІЗА) у першому півріччі 2023 р. за комплексним індексом забруднення атмосфери (ІЗА) характеризувався як високий. Рівень забруднення атмосферного повітря у місті Києві у грудні 2023 року за індексом забруднення атмосфери (ІЗА) характеризувався як підвищений (рис. 4), тоді як у грудні 2022 року він був високим. У порівнянні з груднем 2022 року загальний рівень забруднення повітря знизився за рахунок зниження середньомісячних концентрацій діоксиду і оксиду азоту та завислих речовин.

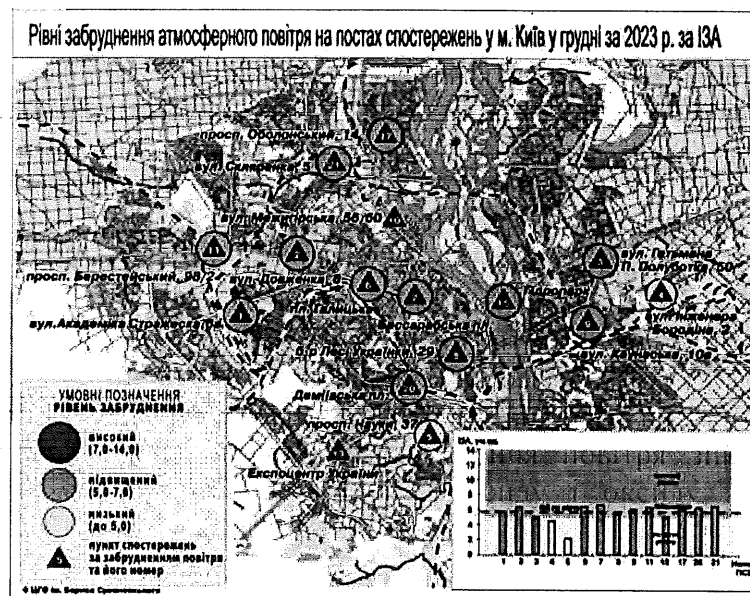

Рисунок 4. Рівні забруднення атмосферного повітря на постах спостережень у м. Києві у грудні 2023 року (за ІЗА)

Основні зони забруднення повітря зосереджуються в місцях, що прилягають до автомагістралей, та в місцях концентрації промислових підприємств. Щорічно місце з найбільшим забрудненням повітря - район Бессарабської площі.

Додатковим джерелом забруднення повітря у м. Києві є також сезонне горіння торфовищ, випалювання полів і лісові пожежі на Київщині. Густий та їдкий смог разом з викидами від автотранспорту є причиною появи високого рівня забруднення повітря у місті.

З грудня 2020 року у місті Києві реалізується проєкт з розбудови сучасної системи моніторингу атмосферного повітря, що базується на основних принципах Європейських директив щодо управління якістю повітря. З метою покращення контролю за станом забруднення довкілля у місті Києві створюється принципово нова мережа спостережень за якістю атмосферного повітря.

Сьогодні в столиці працюють 7 референтних високоточних пунктів спостереження та 46 індикативних датчиків автоматичного моніторингу стану атмосферного повітря (рис. 5). Дані з датчиків фіксуються щохвилини, зберігаються на сервері та виводяться у режимі реального часу на сайті <http://asm.kyivcity.gov.ua> та в додатку «Київ Цифровий». Також в режимі реального часу дані передаються Міністерству захисту довкілля і відображаються на офіційному ресурсі «ЕкоЗагроза» та на сайт міжнародної компанії «IQAir».

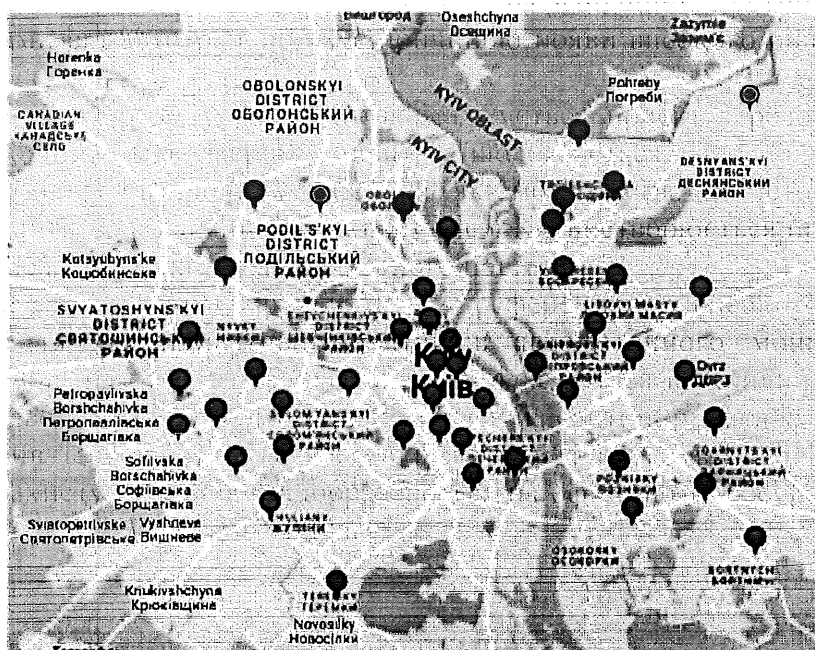

Рисунок 5. Індикативні датчики спостереження за станом атмосферного повітря у м. Києві

Інформація про концентрацію забруднюючих речовин і метеорологічні параметри доступні для користувача через декілька хвилин після вимірювання. Обладнання та програмне забезпечення на нових постах відповідає кращим європейським стандартам, зокрема, директивам ЄС та рекомендаціям ВООЗ.

Водні ресурси та водоспоживання

Місто Київ багате на водні ресурси, що складаються з великої кількості різноманітних водних об'єктів: існують значні запаси підземної води; великою є

кількість поверхневих водних об'єктів – річок, озер, ставків. Загалом водні об'єкти на території міста займають 6,7 тис. га, або 0,8% території.

Для забезпечення якості та безпечності поверхневих вод на території міста Києва впроваджено сучасний моніторинг якості води водойм, які є на балансі КП «Плесо» (згідно з вимогами Директиви 2006/7/ЄС для рекреаційних вод). Станом на 01.07.2022 на балансі КП «Плесо» перебуває понад 115 водних об'єктів (з 430).

У 2018–2021 рр. проводились моніторингові дослідження на водних об'єктах, визначених та підготовлених місцях масового відпочинку – пляжах та зонах відпочинку біля води. За результатами моніторингу якості води, у разі виявлення небезпек (санітарно-епідеміологічних відхилень від нормативів якості), здійснювалося оперативне інформування населення щодо змін якості води для купання шляхом встановлення попереджувальних знаків та відповідних повідомлень через ЗМІ та Internet.

У період воєнного стану впродовж 2022 р. ці роботи набули особливо важливого значення. Окрім цього, на території міста Києва здійснюється державний моніторинг водних об'єктів (на визначених постах спостереження та забору води).

Водопостачання м. Києва здійснюється з трьох незалежних джерел – річок Дніпра, Десни та підземних водоносних горизонтів.

У місті Києві діє централізована система водопостачання, зокрема питної води, а також децентралізована – мережа б'юветів з можливістю отримання питної води з підземних джерел у всіх районах (мікрорайонах) міста.

Якість питної води, яку водопровідні станції подають у розподільчу мережу Києва, відповідає вимогам чинного ДержСанПІНу 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною», але є ситуації, коли вода зазнає вторинного забруднення на шляху до кранів споживачів та споживачок.

У Києві, як і в більшості інших великих міст, створено дві незалежні системи водовідведення, а саме: господарсько-побутових стоків та дощової води.

Для відведення поверхневих стоків з території функціонує мережа дощової каналізації.

Актуальною проблемою є впорядкування відведення поверхневого стоку в міську дощову мережу та його скидання у відкриті водойми.

Поверхневі стоки з території міста відводяться мережею колекторів дощової каналізації через 132 водовипуски у р. Дніпро та зв'язані з нею відкриті водойми. З них 52 колектори підключені через річки Либідь та Сирець. Лише 5 водовипусків з житлових масивів міста обладнані очисними спорудами.

Централізована система водопостачання м. Києва станом на 01.01.2023 складалася з Дніпровської та Деснянської водопровідних станцій, 357 артезіанських свердловин, 37 водопровідних насосних станцій II, III і вище підйомів та 35 окремо розташованих станцій підкачування холодної води, водопровідних мереж загальною протяжністю 4344,88 км, зокрема, водоводів – 400,74 км; вуличних мереж – 2634,31 км; внутрішньоквартальних та дворових мереж – 1309,83 км.

Загальна протяжність ветхих та аварійних ділянок мереж становила 2091,10 км, зокрема, водоводів – 391,88 км; вуличних мереж – 1134,97 км; внутрішньоквартальних і дворових мереж – 564,34 км. Частка ветхих та аварійних ділянок мереж від загальної протяжності становила 48 %, з них водоводів – 98 %; вуличних мереж – 43 %; внутрішньоквартальних та дворових мереж – 43 %.

Загальна фактична середньодобова потужність господарсько-питного водопроводу у 2022 році становила 509,75 тис. м³/добу, а середньодобовий фактичний обсяг водопостачання – 377,67 тис. м³/добу.

Більша частина насосного та електричного обладнання була встановлена ще у 50-70-х роках минулого століття, є сильно застарілою і не відповідає сучасним вимогам енергоефективності. Наразі переважна більшість мереж та споруд водопровідного господарства ПрАТ «АК «Київводоканал» у зв'язку із високим рівнем фізичної зношеності потребує перекладання (оновлення) або реконструкції (санації), а через моральну зношеність докорінної модернізації. Уповільнення темпів ремонту водопровідних мереж і постійне недофінансування вкрай ускладнюють ситуацію в галузі. Низький рівень реноваційних робіт на водопровідних мережах може стати причиною збільшення загальної кількості аварій в декілька разів.

У столиці функціонує та активно розвивається децентралізована система водопостачання – бюветне господарство. Виробничий контроль якості питної води з бюветних комплексів здійснюється на замовлення СВКП «Київводфонд» згідно (ДСанПіН 2.2.4-171-10). Мережа бюветних комплексів є альтернативною системою водопостачання, що в умовах війни дуже важливо.

На балансі СВКП «Київводфонд» обліковується 203 бюветних комплексів, з яких функціонуючих 175. За останні два роки виконано роботи з капітального будівництва 9 об'єктів (будівництво бюветних комплексів та артезіанських свердловин малої продуктивності), зокрема: 2020 р. – 6, 2021 р. – 2, 2022 р. – 1.

Водогосподарський комплекс міста характеризується сформованим виробничим потенціалом і обмеженими можливостями нового будівництва. У зв'язку із великими об'ємами залучення у господарський обіг водних ресурсів, забруднення їх відходами виробництва виникає все більше протиріч між традиційним водокористуванням і раціональним екологічно збалансованим природокористуванням. Водні об'єкти міста потерпають від значного техногенного навантаження та потребують відповідних природоохоронних програмних заходів.

За даними державних статистичних спостережень в економіці міста Києва до 2018 р. спостерігалася тенденція до зниження забору і використання водних ресурсів за рахунок зниження економічної активності та зменшення кількості промислових підприємств, що є основними водоспоживачами.

Протягом останніх років відбувалося поступове скорочення обсягів забору води з природних водних об'єктів – до 511 млн м³ у 2022 р. (табл. 2).

Аналіз показників водокористування вказує на те, що впродовж 2018-2020 рр. зріс обсяг оборотного та повторно-послідовного використання води, що сприяло більш економічному раціональному водоспоживанню, особливо при заборі води з природних джерел. За даними Державного агентства водних ресурсів України у 2022 р. ці обсяги скоротилися до 223 млн м³. Частка оборотної та послідовно використаної води (% економії свіжої води за рахунок обігового водоспоживання на виробництві) становила 49,2%.

Таблиця 2. Основні показники використання води, млн м³

	2019	2020 ³	2021 ³	2022
Забрано води з природних водних об'єктів – усього	711	719	563	511
зокрема:				
з поверхневих джерел	682	684	536	492
з підземних джерел	29	35	27	19
Використано свіжої води – усього	678	666	499	453
зокрема:				
на потреби виробничі	512	424	396	355

³ за даними Державного агентства водних ресурсів України

питні та санітарно-гігієнічні	166	242	130	98
Обсяг оборотної та послідовно (повторно) використаної води	637	723	308	223

На території міста водні об'єкти потерпають від значного техногенного навантаження і потребують відповідних природоохоронних програмних заходів з їх охорони та відтворення. Скидання використаних і забруднених зворотних вод без їх належної очистки негативно впливає на стан природних водних ресурсів не тільки міста, але й в межах всього басейна річки Дніпро та інших річок, водойм.

Централізована система водовідведення м. Києва станом на 01.01.2023 складалась з мереж для збору та відведення та транспортування стічних вод загальною протяжністю 2752,74 км, з них: головних колекторів – 167,03 км; напірних трубопроводів – 157,64 км; вуличних мереж – 1050,91 км; внутрішньоквартальних та дворових мереж – 1377,16 км, каналізаційних насосних станцій для перекачування та транспортування стічних вод у кількості 34 од., Бортницької станції аерації (БСА). Загальна протяжність ветхих та аварійних ділянок мереж становила 822,55 км, з них: головних колекторів – 13,51 км; напірних трубопроводів – 46,73 км; вуличних мереж – 326,91 км; внутрішньоквартальних та дворових мереж – 435,40 км. Частка ветхих та аварійних ділянок мереж в їх загальній протяжності становила майже 30 %, з них головних колекторів – 8 %; напірних трубопроводів – 30 %; вуличних мереж – 31 %; внутрішньоквартальних та дворових мереж – 32 %.

Сумарна проектна потужність блоків очисних споруд Бортницької станції аерації у 2022 році становила 1800 тис. м³/добу, а фактичний середньодобовий обсяг відведення (фактична потужність очисних споруд Бортницької станції аерації) становив 582,07 тис. м³/добу. Через відсутність протягом тривалого часу стратегічних дій щодо питання реконструкції та удосконалення технології очищення стічних вод станція працює на межі можливостей і майже не має технічних резервів у разі виникнення нештатних або аварійних ситуацій.

Загальне водовідведення у 2022 році становило 524 млн м³. Скидання забруднених зворотних вод і безповоротний водозабір негативно впливають на водні ресурси. Протягом 2022 року у водойми було скинуто 15,2 млн м³ забруднених зворотних вод, або 2,9% від загального скидання у поверхневі водні об'єкти. Без будь-якого очищення у водойми надійшло 15,2 млн м³ забруднених зворотних вод. Поряд з цим, у поверхневі водні об'єкти потрапило 296 млн м³ (56,5%) нормативно чистих вод без очищення (табл. 3).

Таблиця 3. Динаміка основних показників відведення води у 2019-2022 рр., млн м³

Показник	2019	2020	2021	2022
Загальне водовідведення,	723	640	580	524
з нього				
у поверхневі водні об'єкти, у т. ч.	723	640	580	524
забруднених зворотних вод, з них:	287	16	16	15,2
недостатньо очищених	269	0	0	0
без очищення	18	16	16	15,2
нормативно-очищених	0	265	268	213
нормативно-чистих без очищення	436	379	296	296
Потужність очисних споруд	658	658	658	658

Земельні ресурси та ґрунти

Аналіз структури земельного фонду міста показує, що провідне місце у ньому належить забудованим землям загальною площею 37,0 тис. га (44,3% від загальної площі міста) та лісам і лісовкритим площам, які займають площу 35,10 тис. га (42%) (рис. 6).

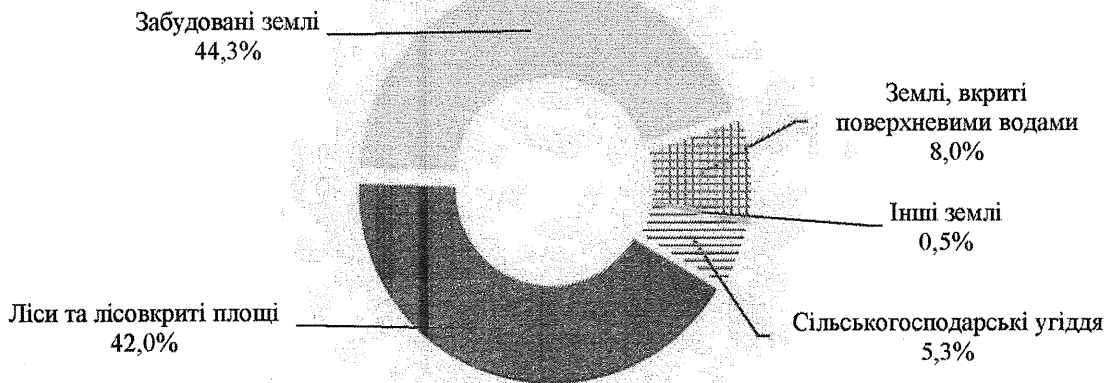

Рисунок 6. Структура земельного фонду м. Києва у 2021 році, тис. га

Характерною і важливою особливістю земель м. Києва є їхня забудовна диференціація: поруч із щільно забудованими центральними районами, існують малозабудовані, або зовсім незабудовані, головним чином периферійні території, які вкриті рослинністю лісових або лучних формацій. Ці землі, які репрезентують до 50% приселітебної території, мають виключне середовище – утворююче, екологічне значення і потребують охорони та збереження. Разом з тим спостерігається тенденція щодо забудови вільних територій часто за рахунок скорочення зеленої зони міста, що обумовлює втрату земельних екологічно важливих резерватів міста та екологічного пріоритету в процесі містобудування.

Відповідно до Генерального плану міста Києва територія столиці поділена на функціональні зони (табл. 4). Кожна з функціональних зон характеризується своїми особливостями, призначенням і впливом на довкілля.

Таблиця 4. Функціональні зони м. Києва

Функціональна зона	Площа, тис. га
Житлова забудова	12,97
Громадська забудова	3,93
Транспортна інфраструктура	6,16
Об'єкти природно-заповідного фонду	18,19
Ландшафтно-рекреаційні території	26,84
Промислові, науково-виробничі території	3,12
Території інженерної інфраструктури	3,49
Інші території	7,94

Водні об'єкти на території міста займають площу 6,7 тис. га (8% від загальної площі міста). На специфіку земельного надбання міста впливає надзвичайна протяжність прибережної смуги, яка через винятково високу кількість проток, островів інших водойм сягає близько 35 км. Як правило, прибережні площі пов'язані із цінними природними біокомплексами рослинного і тваринного світу, мають

рекреаційне, оздоровче значення і формують характерне ландшафтне обличчя міста, що обумовлює необхідність забезпечення їх недоторканості. Водночас, саме в таких мальовничих урочищах нерідко є намагання котеджної забудови, в тому числі у межах водоохоронної зони.

Грунтовий покрив Києва є вельми строкатим, зважаючи на різноманітність природних умов. Північним околицям міста, що тяжіють до Полісся, властиві дерново-підзолисті ґрунти, сформовані переважно під хвойними лісами. На правобережній високій частині міста панують звичні для більшої частини України ґрунти – чорноземи. Утворилися вони переважно на дуже своєрідних пухких, добре провітрюваних і відносно сухих суглинках – лесакх. У природних київських лісопарках поширені темно-сірі лісові ґрунти, що утворились під пологом широколистяних лісів.

У 2021 році вперше в Україні було реалізовано пілотний проєкт з дослідження якості ґрунтів на території міста Києва у 123 контрольних точках. Загалом оцінювались ґрунти, відібрані не лише у промислово навантажених районах столиці, але й у рекреаційних зонах – улюблених місцях відпочинку киян – парках, скверах, місцях відпочинку біля водойм. Ґрунти досліджувалися на вміст забруднюючих речовин і хімічних елементів за 29 показниками.

Ареали забруднення ґрунтів приурочуються до промислових зон (наприклад, територія заводу «Радикал»), а також до зон впливу вулиць із інтенсивним рухом автотранспорту. Основними забруднювачами є важкі метали, перш за все, свинець, цинк, мідь, їх вміст подекуди у десятки разів перевищує гранично допустимі концентрації. Особливістю розподілу забруднення на території міста є неоднорідність, мозаїчність поля забруднення – ділянки з надмірним вмістом забруднювачів чергуються з відносно «чистими».

У ґрунтах м. Києва, за даними спостережень Центральної геофізичної обсерваторії (ЦГО) імені Б. Срезневського, у 2022 році середній вміст важких металів був низьким. Максимальний вміст цинку на рівні 346 мг/кг, кадмію – 0,83 ГДК, міді – 79 мг/кг виявлено у ґрунтах на бульварі Лесі Українки, 29, цинку – 321 мг/кг - в районі проспекту Науки, 35, на рівні 292 мг/кг – у ґрунтах в районі вул. Олександра Довженка навпроти перехрестя вулиць Антона Цедіка та Довженка, свинцю – 2,9 ГДК та 2,5 ГДК в районі вулиці Довженка, 1,7 ГДК - неподалік «Дослідного хлібзаводу» (табл. 5).

Таблиця 5. Забруднення ґрунтів міста Києва промисловими токсикантами у 2022 р.

Населений пункт	Кількість проб	Забруднювальні речовини					
		Середній/максимальний вміст, в ГДК			Середній/максимальний вміст, в мг/кг		
		Cd	Mn	Pb	Ni	Cu	Zn
Київ	40	0,4/0,83	0,2/0,6	0,8/2,9	11/24	22/79	76/346

Ступінь забруднення ґрунтів є важливою інформацією, що характеризує рівень техногенного тиску на урболандшафти. На стан ґрунтів міського ландшафту впливають промислові відходи підприємств, будівельні та інші роботи, пов'язані з переміщенням ґрунтових мас, тепло- та енергогенеруючі об'єкти, транспортна інфраструктура, побутові відходи тощо.

Важкі метали вважаються забруднювачами навколишнього природного середовища через їх стійкість, біоаккумулятивність і здатність чинити серйозний негативний вплив на здоров'я людини і навколишнє природне середовище.

Біорізноманіття

Місто Київ розташовано на межі лісової (Полісся) та лісостепової зон, що визначає специфіку як природної, так і культивованої рослинності. Природна рослинність оточує місто майже суцільним кільцем шириною від кількох і до 10 км та відносно добре збереглася. Вона представлена лісами, луками, болотами, водними угрупованнями, фрагментами степів і пустищ. Найкраще збереглися ліси на південь від міста в районі Конча-Заспа, в північній частині – біля Пуща-Водиці, західній – біля с. Романівки і східній – північніше Броварів. Окремі ділянки мають вік понад 100 років. В урочищах Феофанія та Лиса гора в деревостанах трапляються могутні дуби віком понад 150 років.

Тваринний світ міста представлений 48 видами ссавців, 110 видами птахів, 11 видами земноводних, 6 видами плазунів, 52 видами риб та великою кількістю видів комах.

Динаміка структури природно-заповідного фонду Києва представлена в таблиці (табл. 6).

Сумарна площа територій та об'єктів ПЗФ без урахування площі тих об'єктів ПЗФ, що входять до складу територій інших об'єктів ПЗФ, станом на 01.01.2023 становила 21517,41 га, що складає 25,8% від загальної площі міста Києва.

Таблиця 6. Динаміка структури природно-заповідного фонду м. Києва у 2018-2022 рр.

Категорії територій та об'єктів ПЗФ	На 01.01.2019		На 01.01.2020		На 01.01.2021		На 01.01.2022		На 01.01.2023	
	Кількість	Площа, га	Кількість	Площа, га	Кількість	Площа, га	Кількість	Площа, га	Кількість	Площа, га
Національні природні парки	1	10988,14	1	10988,14	1	10988,14	1	10988,14	1	10988,14
Регіональні ландшафтні парки	4	1454,88	4	1454,88	4	1454,88	4	1454,88	4	1454,88
Заказники загальнодержавного значення	1	1110,2	1	1110,2	1	1110,2	1	1110,2	1	1110,2
Заказники місцевого значення	17	5294,51	21	5648,46	34	9322,89	36	9439,46	41	9728,55
Пам'ятки природи загальнодержавного значення	1	30	1	30	1	30	1	30	1	30
Пам'ятки природи місцевого значення	133	129,58	137	141,18	140	148,86	149	155,49	157	169,89
Ботанічні сади загальнодержавного значення	3	205,7	3	205,7	3	205,7	3	205,7	3	205,7
Дендрологічні парки загальнодержавного значення	1	6,5	1	6,5	1	6,5	1	6,5	1	6,5
Дендрологічні парки місцевого значення	1	13,7	1	13,7	1	13,7	1	13,7	1	13,7
Зоологічні парки загальнодержавного значення	1	39,5	1	39,5	1	39,5	1	39,5	1	39,5
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення	9	1946,5	9	1946,5	9	1946,5	9	1946,5	9	1946,5
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення	14	208,58	14	208,58	14	208,58	14	208,58	14	208,58
РАЗОМ	186	21466,17	194	21831,72	210	25513,65	221	25637,03	234	25940,52

КО «Київзеленбуд» формує та реалізує єдину політику з озеленення міста та відіграє важливу роль в забезпеченні належного утримання та догляду за зеленими насадженнями, парками, скверами та іншими об'єктами благоустрою, що належать територіальній громаді міста Києва, постійно збільшує обсяги робіт з озеленення міста, здійснює капітальний ремонт та реконструкцію об'єктів зеленого господарства.

На балансі районних комунальних підприємств КО «Київзеленбуд»:

- 126 парків загальною площею 3375,03 га;
- 644 сквери на площі 469,82 га;
- 48 бульварів площею 149,63 га;
- 31608,1 га лісопаркового господарства.

Відходи

У процесі функціонування та розвитку господарського комплексу м. Києва утворюються і накопичуються відходи виробництва та споживання, які поділяються на класами небезпеки: I-й клас — надзвичайно небезпечні; II-й клас — високо небезпечні; III-й клас — помірно небезпечні; IV-й клас — мало небезпечні.

У 2020 р. спостерігалось різке збільшення загального обсягу утворення відходів (більш ніж утричі порівняно з 2019 р.). Швидше за все, це пов'язано зі змінами у статистичній звітності. У 2020 році дані сформовані за місцем реєстрації суб'єктів господарської діяльності. Як правило, суб'єкти господарської діяльності реєструються в містах і, можливо, найбільше у Києві. Тому зазначені обсяги відходів могли бути утворені як у Києві, так і в регіонах. Оскільки обсяги утворених відходів збільшилися утричі, то можна вважати, що саме у Києві у 2020 році утворилася третина зазначених обсягів відходів (рис. 7).

Рисунок 7. Динаміка основних показників утворення та поводження з відходами у м. Києві у 2018- 2020 роках⁴

За даними державних статистичних досліджень протягом 2018-2020 рр. спостерігалася стійка тенденція до зростання утворення відходів на підприємствах міста Києва (у 2020 р. – на підприємствах, зареєстрованих в Києві). За обсягами основна їх частина - відходи IV класу небезпеки, або більш як 98% загального обсягу (рис. 8).

⁴За даними Головного управління статистики у м. Києві

Відповідно до законів України «Про правовий режим воєнного стану», «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану та стану війни», Указу Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», та, урахувавши ситуацію, що склалася у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, органи державної статистики призупинили оприлюднення статистичної інформації починаючи з даних за лютий 2022 року, яка розміщується на офіційному вебсайті Головного управління статистики у м. Києві (www.kyiv.ukrstat.gov.ua).

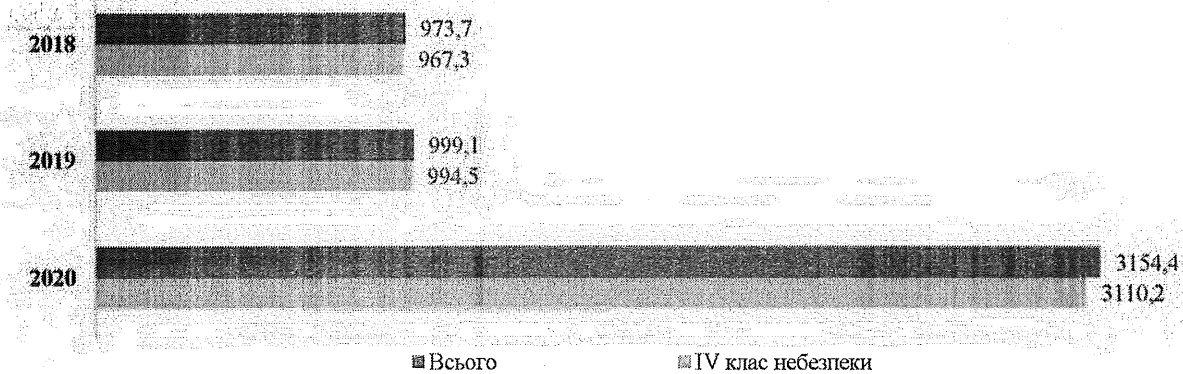

Рисунок 8. Утворення відходів IV класу небезпеки у м. Києві (тис. т)

За даними державних статистичних спостережень на підприємствах міста Києва протягом 2019 р. від економічної діяльності підприємств та організацій та від домогосподарств м. Києва (табл. 7) утворилося 2213,6 тис. т відходів, зокрема 44,2 тис. т відходів I-III класів небезпеки. Якщо протягом 2015-2019 рр. більша частка відходів була від домогосподарств (у 2019 р. – 65,3%), то у 2020 р. частка обсягів утворення відходів від економічної діяльності підприємств і організацій зросла у два рази і становила 70,2%, від загального обсягу.

Таблиця 7. Динаміка утворення відходів від економічної діяльності та від домогосподарств (тис. т)

	2018	2019	2020 ⁵
Усього	973,7	999,1	3 154,4
від економічної діяльності	350,1	346,9	2 213,6
від домогосподарств	623,6	659,2	940,8

Серед підприємств, об'єкти яких розташовані в межах міста та можуть мати або мають негативний вплив на довкілля і населення, можна виділити:

- ТОВ «ЄВРОРЕКОНСТРУКЦІЯ»;
- СП «Київські ТЕЦ» КП «Київтеплоенерго» ТЕЦ-5 та ТЕЦ-6;
- СП «Завод «Енергія» КП «Київтеплоенерго»;
- ПрАТ «АК «Київводоканал» (БСА);
- полігони ТПВ №5, №6 ПрАТ «Київспецтранс»;
- ВАТ «Радикал»;

Інфраструктура поводження з промисловими відходами чи спеціальні полігони для промислових відходів на території міста відсутні. Тому ці екологічно небезпечні підприємства Києва потребують посиленого екологічного контролю та належного організаційно-фінансового забезпечення виконання необхідних природоохоронних заходів.

Впродовж 2020 р. було утилізовано 128,5 тис. т відходів, що становило лише 4,07% від загального обсягу їх утворення, та спалено 204,5 тис. т, або 6,5% загального обсягу утворення відходів.

⁵ Дані сформовані за місцем реєстрації суб'єктів господарської діяльності

Кількість накопичених відходів підприємствами промисловості невідмінно зростає. У 2021 році на території міста Києва загальний обсяг відходів, накопичених протягом експлуатації, у місцях видалення відходів становив 76709,5 тис. т, з них 14,9 тис. т належали до III класу небезпеки (рис. 9).

За обсягом основна частка відходів у місті Києві – це так звані побутові чи тверді побутові відходи (ТПВ). Поводженням з такими відходами опікується спеціалізовані структурні підрозділи (КП «Київкомунсервіс»). За даними Департаменту житлово-комунальної інфраструктури обсяги збирання, а відповідно, і утворення ТПВ 2020-2022 рр. дещо знизилися (рис. 10).

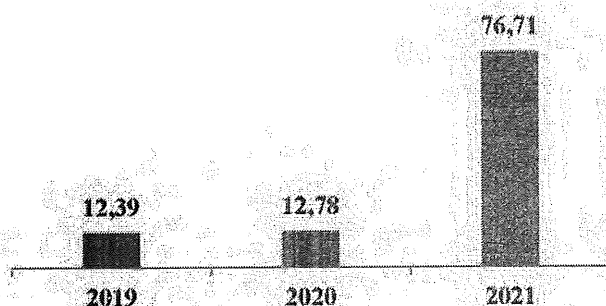

Рисунок 9. Динаміка загального обсягу відходів I-IV класів небезпеки, накопичених у м. Києві протягом 2019-2021 років, млн т

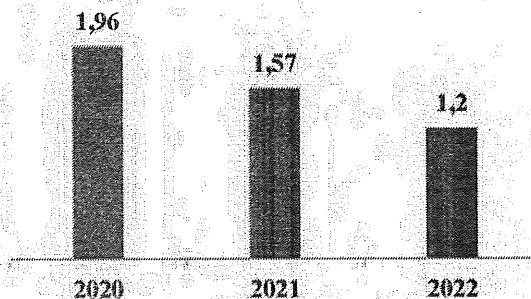

Рисунок 10. Динаміка утворення твердих побутових відходів протягом 2020-2022 років, млн т

ТПВ вивозяться на переробку та подальше захоронення на:

- полігон твердих побутових відходів № 5 ПрАТ «Київспецтранс» (с. Підгірці, Обухівський район, Київська область);
- полігон великогабаритних та будівельних відходів № 6 ПрАТ «Київспецтранс» (вул. Пирогівський шлях, 94–96, м. Київ);
- сміттєспалювальний завод СП «Завод «Енергія» КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» (вул. Колекторна, 44, м. Київ);
- сміттєзвалища Київської області (Бориспільський, Бородянський, Броварський, Васильківський райони).

Термічне знешкодження (утилізація) твердих побутових відходів здійснюється на СП «Завод «Енергія» КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» в обсязі близько 20% від загального щорічного обсягу утворених твердих побутових відходів. Решта відходів потрапляє на полігон без будь-якого сортування. У той же час морфологічний склад побутових відходів свідчить про те, що більше 90% ТПВ може бути спрямовано у господарський обіг.

За даними КП «Київкомунсервіс» протягом 2020-2023 рр. було зібрано та вивезено твердих побутових відходів: змішаних – 22 038,4 тис. м³, велико-габаритних відходів – 2 060,1 тис. м³ і відходів сухої фракції – 1 467,5 тис. м³ (рис. 11).

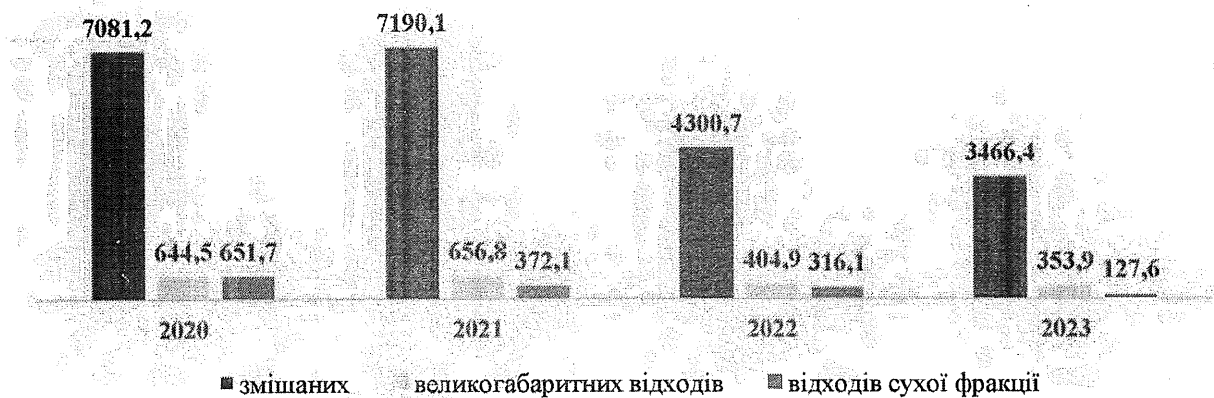

Рисунок 11. Зібрано та вивезено ТВП (різних фракцій), тис. м³

Протягом 2018-2023 рр. у всіх районах столиці запроваджений та діє роздільний збір, двоконтейнерна технологічна схема роздільного збирання побутових відходів: контейнери для збирання ресурсоцінних складових («сухі» відходи) і контейнери для збирання решти змішаних відходів («мокрі» відходи). Кількість контейнерних майданчиків, облаштованих контейнерами з можливістю сортування ТПВ, складає 43-44 % від загальної кількості, які обслуговує підприємство.

Для збирання небезпечних відходів, що утворились від населення, КП «Київкомунсервіс» з 2018 року розпочало роботу зі встановлення спеціальних контейнерів у всіх адміністративних районах столиці, які призначені для збирання відпрацьованих батарейок, непошкоджених ртутних термометрів та енергозберігаючих ламп.

Здоров'я населення

Аналіз показників захворюваності по м. Києву впродовж 2020-2023 роки (за наявними статистичними даними) вказує на те, що найчисельнішою групою хвороб були і залишаються хвороби системи кровообігу та хвороби органів дихання, останні в основному за рахунок гострих респіраторних захворювань (табл. 8).

Таблиця 8. Загальна захворюваність дорослого населення в м. Києві за класами хвороб та окремими нозологіями (за даними закладів, підпорядкованих ДОЗ)

(на 10 тис. населення у віці 18 років і старші)

	2020	2021	2022	2023
Усього захворювань	18 061,3	17 448,5	15 128,4	15 493,2
Новоутворення	714,4	718,7	702,0	757,9
Хвороби ендокринної системи	956,2	938,7	872,3	900,3
Хвороби нервової системи	641,2	589,0	522,0	545,4
Хвороби ока та його придаткового апарату	806,3	770,8	635,2	635,7
Хвороби системи кровообігу	5502,4	5 240,7	4 603,9	4 636,5
Хвороби органів дихання	2951,7	3 040,5	2 481,8	2 378,7
Хвороби органів травлення	2042,9	1 882,7	1 624,0	1 630,0
Хвороби кістково-м'язової системи та сполучної тканини	1081,8	1 015,3	883,9	963,7
Хвороби сечостатевої системи	1 523,7	1 398,6	1 192,6	1 220,3
Інші	1 840,7	1 853,5	1 610,7	1 824,7

Найбільший відсоток зареєстрованих випадків захворювань у м. Києві у 2023 році належав хворобам системи кровообігу та органів дихання 29,93% та 15,35% відповідно (рис. 12).

Рисунок 12. Кількість зареєстрованих випадків захворювань на 10 тис. дорослого населення у м. Києві у 2023 році

Зберігалася тенденція до зростання контингенту онкологічних хворих (на 29,5% за останній рік), насамперед внаслідок позитивних змін — подовження терміну життя хворих на рак (рис. 13). Найпоширенішими серед первинно виявлених злоякісних новоутворень у 2023 році були (на 100 тис. населення): рак молочної залози – 89,6 (збільшення за останній рік на 37,4%), шкіри – 45,7 (збільшення за останній рік на 39,8%), легень – 20,0 (збільшення за останній рік на 15,3%), лімфатичної та кровотворної тканини – 19,5 (збільшення за останній рік на 19,6%), прямої кишки – 18,6 (збільшення за останній рік на 19,9%), шийки матки -12,6 (збільшення за останній рік на 24,3%), щитоподібної залози – 12,6 (збільшення за останній рік на 32,3%).

Рисунок 13. Захворюваність населення на злоякісні новоутворення (на 100 тис. населення)

Спрямованість на раннє виявлення хвороб сприяла тому, що велика кількість нових випадків злоякісних новоутворень виявляється під час профілактичних оглядів населення.

Показник поширеності всіх форм туберкульозу серед киян демонстрував тенденцію до зниження до 2022 року, але в 2023 році цей показник стрімко зріс (рис. 14). При цьому захворюваність на туберкульоз у м. Києві є однією з найнижчих по Україні.

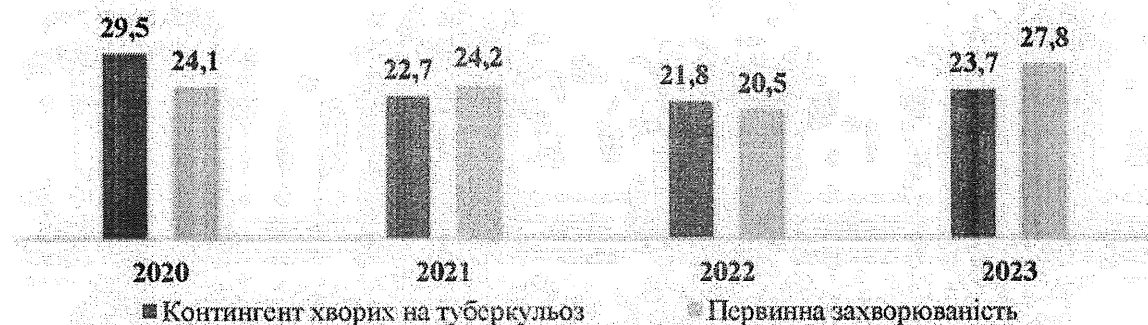

Рисунок 14. Захворюваність на туберкульоз у м. Києві (на 100 тис. населення)

В довоєнні роки спостерігалася негативна тенденція щодо збільшення смертності за основними типами захворювань. Показник смертності населення у 2021 році становив 15,3 осіб на 1 тис. наявного населення, що на 25,3% більше порівняно з 2020 роком. Рівень дитячої смертності збільшився з 4,7 % у 2020 році до 5,7 % на 1 тис. новонароджених у 2021 році.

Структура причин смертності населення м. Києва у зв'язку з пандемією COVID-2019 зазнала суттєвих змін (табл. 9). На першому місці, як і в попередні роки, знаходилися хвороби системи кровообігу, які у 2021 році обумовили 53,9 % усіх випадків смерті в місті (61,5 % у 2020 році).

Таблиця 9. Розподіл померлих за основними причинами смерті, осіб

	2018	2019	2020	2021
Усього померлих	32 231	33 137	36 091	45 223
у т.ч. від				
хвороб системи кровообігу	20 427	21 259	22 168	24 355
новоутворень	5 524	5 769	5 606	5 403
зовнішніх причин смерті	1 512	1 451	1 286	1 389
хвороб органів травлення	1 599	1 491	1 509	1 650
хвороб органів дихання	744	847	837	1 720
деяких інфекційних та паразитарних хвороб	501	484	450	390
COVID-19			2 349	7 704

Серед смертності від хвороб кровообігу 80 % випадків у 2021 році припадало на смертність від ішемічної хвороби серця (зокрема інфаркти). На друге місце у 2021 році вийшла смертність від хвороб, зумовлених вірусом COVID-19, яка становила 16,8 % від загальної смертності по місту (проти 6,4 % у 2020 році). Третя позиція в структурі смертності належала смертності від новоутворень – 11,9 % у 2021 році.

3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу

Оскільки завдання та заходи Програми стосуються території всього міста Києва, характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу, представлені у Розділі 2.

4. Основні екологічні проблеми міста Києва, зокрема ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються Програми

1) Забруднення атмосферного повітря викидами автотранспорту та промислових підприємств

Однією з найважливіших екологічних проблем м. Києва є забруднення атмосферного повітря.

Міський транспорт є головним чинником забруднення атмосферного повітря. Вплив системи «автомобіль – дорога» на природне середовище в умовах міста значно більший, ніж промисловості і теплоенергетики, що пов'язано з великою кількістю автотранспортних засобів, наявністю великих площ доріг і вулиць.

Викиди автотранспорту представлені відпрацьованими газами (після згорання пального), картерними газами (суміш пального з парами мастильних матеріалів) і паливним випаровуванням, що надходить у середовище з паливних баків, карбюратора і систем живлення двигунів. Найбільш істотні такі компоненти викидів, як оксид вуглецю, вуглеводні, оксиди азоту, сполуки сірки, тверді частинки (сажа).

Частка автомобілів, які експлуатуються в м. Києві, далекі від екологічних стандартів, які здебільшого не відповідають міжнародним стандартам щодо екологічної безпеки. Кількість автомобілів постійно зростає, особливо легкових. Відповідно, слід очікувати зростання подальшого тиску на довкілля та зростання рівня забруднення.

На рівень забруднення викидами від транспортних засобів впливають інтенсивність та умови їхнього руху. Рівень загазованості залежить від кількості перехресть, від інтенсивності руху автомобілів, ширини і рельєфу вулиць, швидкості вітру тощо. Істотним є вплив дорожніх умов, як постійних, до яких відносять склад дорожнього покриття, план траси, поздовжній і поперечний профіль, ширину проїзної частини, перетинання доріг, так і перемінних (ступінь рівності дорожнього покриття, коефіцієнт зчеплення коліс з дорогою, видимість дороги тощо).

Сучасний стан вулично-дорожньої мережі міста має ряд проблемних питань, серед яких: незадовільний технічний стан, недостатня пропускна спроможність транспортних розв'язок, невідповідність технічних параметрів більшості магістральних вулиць їх встановленому функціональному призначенню, зокрема за пропускною спроможністю.

Забруднення атмосферного повітря в Києві від автотранспорту обумовлено такими факторами:

- постійне нерегульоване збільшення кількості автотранспорту в місті, зокрема транзитного вантажного;
- невідповідність якості палива європейським стандартам;
- щільність забудови в центральних районах міста;
- повільний розвиток транспортної мережі, зокрема розв'язок і автошляхів;

- недостатня кількість мостів через річку Дніпро;
- відсутність замкненої кільцевої дороги навколо міста;
- недосконалість управління дорожнім рухом та іншими проблемами;
- недостатньо розвинена законодавча та нормативна база у галузі ефективного регулювання управління автотранспортом;
- відсутність механізмів впливу на збільшення забруднення довкілля автотранспортом.

Викиди від автотранспорту є джерелом вторинного забруднення інших компонентів довкілля, перш за все, ґрунтів і поверхневих водойм. Міський транспорт та його супутня інфраструктура є головними забруднювачами водних об'єктів і ґрунтів нафтопродуктами. Насамперед, це стосується відкритих автостоянок, гаражних кооперативів і автозаправних станцій, які не обладнано локальними очисними спорудами дощових стоків, пунктів розвантаження паливно-мастильних матеріалів на території річкового порту та автотранспортних підприємств міста. Має місце забруднення трамвайних колій мастилами через їх витікання з негерметичних редукторів трамвайних вагонів.

Перевищення нормативних значень шумового забруднення вдень спостерігається на магістралях районного та загальноміського значення, що зумовлено інтенсивним рухом автотранспорту. Ще одним джерелом транспортного шуму є міський рейковий транспорт, представлений наземними ланками ліній метро, кільцем міського залізничного транспорту (міською електричкою) та трамваями.

Забруднення атмосферного повітря становить серйозний ризик небезпеки для здоров'я людини. Автомобілі викидають разом з відпрацьованими газами, випаровуваннями паливо-мастильних матеріалів близько 200 компонентів забруднюючих речовин, які мають токсичний, мутагенний, наркотичний та інший вплив на живі організми. Основним токсичним інгредієнтом, яким забруднюється повітря під час експлуатації автомобільного транспорту, є оксид вуглецю (близько 80%). Викиди автотранспортних засобів особливо небезпечні тому, що здійснюються у безпосередній близькості від тротуарів у зоні активного пішохідного руху.

Основними забруднювачами атмосферного повітря від стаціонарних джерел є підприємства енергетики (теплоелектроцентралі), підприємства будівельної індустрії, машинобудівної, хіміко-фармацевтичної, харчової промисловості. Головною потребою підприємств є модернізація морально застарілих технологій та засобів виробництва і використання очисного обладнання, де уловлюються та знешкоджуються забруднюючі речовини.

До проблем забруднення атмосферного повітря слід віднести також збільшення кількості автономних котельень в місті, оскільки у зв'язку зі зростаючими темпами забудови міста спостерігається невідповідність в реальній спроможності підприємств енергетики забезпечувати відпуск тепла споживачам. На даний час централізовані міські тепломережі є перевантаженими. Приєднання додаткових споживачів потребує встановлення додаткового теплогенеруючого обладнання відповідної потужності. Існує необхідність використання сучасних прогресивних котлоагрегатів з максимально низькими показниками емісії забруднюючих речовин, впровадження енергозберігаючих технологій, вирішення проблеми досягнення мінімальних втрат на шляху транспортування тепла до споживачів тощо.

2) Забруднення поверхневих водних об'єктів

Існуючий стан малих водойм міста викликає занепокоєння, тому що багато з них є засміченими, прибережні захисні смуги водойм захищені несанкціонованими звалищами побутових та будівельних відходів.

Природні водойми значною мірою трансформовані через антропогенний вплив. Особливо значних змін зазнали русла невеликих річок – приток Дніпра, які протікають через забудовану частину міста, особливо на правобережжі. Ці річки каналізовані, поміщені у колектори, береги часто забетоновані. Суттєвим фактором деградації водойм є невизначеність та невстановленість прибережних захисних смуг поверхневих водних об'єктів (далі – ПЗС). Антропогенізацію поверхневих вод довершує забруднення хімічними і органічними речовинами. Джерелами техногенного забруднення поверхневих вод є осідання викидів із атмосферного повітря та поверхневий змив, а також скиди зворотних (стічних) вод переважно підприємствами житлово-комунального господарства.

Для міста актуальною лишається проблема впорядкування відведення поверхневого стоку у міську дощову каналізацію та його скиду у відкриті водойми з дотриманням вимог чинного природоохоронного законодавства України. Слід врахувати проблематику очищення поверхневих (дощових, талих, поливо-мийних) стоків, скидання їх у поверхневі водні об'єкти без очищення (у місті Києві очищується лише частина цих стоків), наявність несанкціонованих врізок і скидів.

Причиною недостатньо ефективної роботи очисних споруд є фізична та моральна застарілість обладнання, несвоєчасне проведення поточних і капітальних ремонтів, їх перевантаженість.

Загальними проблемами у сфері водовідведення є:

- забруднення поверхневих вод хімічними та органічними речовинами; джерелами техногенного забруднення є осідання викидів з атмосферного повітря та поверхневий змив;
- несанкціоновані скидання неочищених вод до річок Дніпро та Десна через зливову каналізацію підприємствами-порушниками;
- відсутність або замала кількість очисних споруд у деяких населених пунктах, що належать до Київської агломерації; потужність очисних споруд у м. Києві десятки років залишається незмінною;
- недостатній спільний контроль усіх суб'єктів агломерації за зливом неочищених каналізаційних стоків безпосередньо у природне середовище.

Серйозною проблемою залишається забруднення внутрішніх водойм міста нафтопродуктами, пов'язане із інтенсивним забрудненням ними дощових стоків, що спричинено зростаючою кількістю автотранспортних засобів, розміщених на територіях автостоянок, гаражів, автозаправних станцій без локальних очисних споруд тощо.

З дощовими й талими водами до водойм та водотоків потрапляють різні сполуки, які призводять до забруднення води, переважно завислі та колоїдні частки, синтетичні поверхнево-активні сполуки, нафтопродукти. Особливу загрозу створюють токсичні компоненти стоку – нафта та нафтопродукти, важкі метали, СПАР. Надходячи у водойму, токсиканти негативно впливають на усі складові водної екосистеми.

При потраплянні у водні об'єкти детергентів спостерігається погіршення її санітарного режиму, зменшується вміст розчиненого у воді кисню, на поверхні водойми може утворюватися велика кількість стійкої піни, привнесення фосфатних миючих засобів спричинює ризик евтрофікації водойм.

В забруднених водоймах нафта та нафтопродукти утворюють на поверхні райдужні плівки різної товщини, а в водних масах присутні у вигляді розчинної фракції в емульгованому чи завислому стані. Плівки, що утворюються на поверхні водойм, перешкоджають природній аерації, створюють дефіцит кисню, порушують

перебіг біологічних процесів у водоймах. Частина нафтопродуктів буде залишатися у водній товщі у вигляді емульсії, частина седиментуватиме. Забруднені нафтою і продуктами їх переробки донні відклади провокують хронічне забруднення водних мас.

Основна небезпека важких металів полягає у тому, що вони, на відміну від токсикантів органічного походження, не піддаються розкладу. Вони лише переходять з однієї хімічної форми в іншу, при цьому іноді утворені сполуки металів мають більш небезпечні властивості, ніж ті, що потрапили у водну екосистему.

Існуючий стан малих водойм міста викликає занепокоєння, тому що багато з них є засміченими, прибережні захисні смуги водойм захищені несанкціонованими звалищами побутових та будівельних відходів. Лишається гострим питання щодо встановлення прибережних захисних смуг водних об'єктів, посилення контролю за створенням водоохоронних зон і ПЗС, а також за дотриманням режиму використання їхніх територій.

Зважаючи на особливу вразливість водних екосистем до антропогенного навантаження, зокрема у межах міста Києва як столиці України та мегаполісу зі специфічними умовами урбанізованого середовища, для поверхневих водних об'єктів міста найважливішим завданням є поліпшення якості води шляхом зменшення забруднення і засмічення.

3) Проблеми поводження з відходами

Проблема відходів є однією з ключових екологічних проблем міста Києва. Відповідно до існуючої технології поводження з відходами у місті, утворені відходи вивозяться на переробку та подальше захоронення. Але частки утилізації та спалювання є незначними, і більшість відходів направляється на захоронення - на існуючі переповнені полігони чи зберігаються «у спеціально відведених місцях» на території підприємств міста.

Існуюча система управління відходами характеризується такими тенденціями:

- накопичення відходів як у промисловому, так і побутовому секторі, що негативно впливає на стан довкілля і здоров'я людей;
- здійснення неналежним чином утилізації та видалення небезпечних відходів;
- розміщення побутових відходів без урахування можливих небезпечних наслідків;
- неналежний рівень використання відходів як вторинної сировини внаслідок недосконалості організаційно-економічних засад залучення їх у виробництво;
- неефективність впроваджених економічних інструментів у сфері поводження з відходами;
- незадовільний технічний стан комунальної інфраструктури;
- відсутність достатньої інфраструктури вторинної переробки сміття (спалювання, роздільного збирання, перероблення, утилізації, захоронення перероблених залишків) та підтримки безпеки існуючих об'єктів поводження з відходами.

Питання очищення міста від відходів залишається досить актуальним. Існуюча система поводження з відходами не дозволяє в повному обсязі виділити із загальної маси відходів фракції ресурсоцінних матеріалів (паперу, картону, скла, металу, пластмас тощо).

Відходи на території міста є додатковим джерелом забруднення повітря, земельних ресурсів (грунту), поверхневих і підземних вод.

Більшість місць видалення твердих побутових відходів в м. Києві є сміттєзвалища, які технологічно не облаштовані та експлуатуються з порушенням

вимог санітарного законодавства. Водночас сміттєзвалища є основними факторами забруднення підземних та поверхневих вод, ґрунтів, атмосферного повітря у районі їх розташування, причому зона впливу виходить за межі нормативної санітарно-захисної зони. Головним негативним чинником впливу на довкілля сміттєзвалищ є фільтрат – потужне джерело забруднення підземних і поверхневих вод, у тому числі і тих, які використовуються для господарсько-питних потреб. Подальше поводження зі сміттєзвалищами потребує повної їх санації, яке передбачає вилучення усього обсягу відходів із тіла сміттєзвалища та забруднених ґрунтів, визначення ступеня їх небезпеки та остаточне вирішення питання щодо подальшого їх використання або утилізації.

У Києві відсутня комплексна система роздільного збирання відходів. Полігон № 5 працює з перевищенням планового строку служби. Можливості полігону вичерпано; він перебуває в незадовільному стані, справляючи на довкілля значний негативний вплив. Можливим є забруднення від майданчиків, що використовуються для захоронення відходів (зокрема, небезпечних) неофіційно (масштаби цієї практики наразі не визначено).

Важливим є питання розділення відходів, що залишаються після руйнувань, на небезпечні відходи, ресурсоцінні, інертні відходи без ресурсної цінності та подальше поводження з ними – повторне використання, оброблення/перероблення й захоронення на полігонах. Зростає потреба у відкритті нових полігонів.

В умовах значного руйнування енергетичного сектору, виникають ризики суттєвого зростання у післявоєнний період кількості та обсягів відходів пошкодженого електричного та електронного обладнання, а також відпрацьованих батарейок, батарей та акумуляторів.

4) Трансформація природних ґрунтів

У процесі антропогенного освоєння природні ґрунти на території міста були змінені промисловою, житловою забудовою, інфраструктурою тощо. Характерною і важливою особливістю земель м. Києва є їхня забудовна диференціація: поруч із щільно забудованими центральними районами існують малозабудовані або зовсім незабудовані, головним чином периферійні території, які вкриті рослинністю лісових або лучних формацій. Часто спостерігається тенденція щодо забудови вільних територій за рахунок скорочення зеленої зони міста, що обумовлює втрату земельних екологічно важливих резерватів міста та екологічного пріоритету в процесі містобудування.

Збільшується кількість і масштаби надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру. Надмірний антропогенний вплив і високий рівень техногенного навантаження на територію міста обумовлений наявністю комплексу промислових та енергетичних об'єктів, які технологічно застарілі.

До найпоширеніших ризиків деградації ґрунтів у міському середовищі, окрім механічного зняття верхнього родючого шару, слід віднести процеси техногенного і селітебного забруднення, засмічення, засолення, переущільнення та біологічної деградації. Забруднений ґрунтовий покрив поступово перетворюється на джерело надходження забруднюючих речовин до ґрунтових вод, рослин, повітря.

На сьогодні більша частина території Києва характеризується поширенням урбаноземів, тобто ґрунтів із порушеною будовою профілю, наявністю антропогенних горизонтів. Під забудовою на Оболоні, а також на лівому березі Дніпра поширений особливий тип урбаноземів – намиті ґрунти на місці перезволожених ґрунтів заплави Дніпра. У природному стані ґрунти збереглися у межах лісових масивів, а також фрагментарно на схилах під лісовою рослинністю.

Урбанізовані ґрунти характеризуються втратою значної частини вихідних природних властивостей, зокрема, природного типу рослинного покриву, заміною природних ґрунтів штучними урбоґрунтами, що зменшує їхню здатність до самоочищення.

5) Зміна клімату

Відповідно до звітів Всесвітньої метеорологічної організації з 1850-1900-х років середня температура на планеті вже піднялася на 1,2°C. Залежно від обсягу глобальних викидів парникових газів протягом наступних років подальше зростання середньої глобальної температури прогнозується в межах 1,5-4,3°C від доіндустріальних рівнів до кінця XXI століття. Згідно з даними дистанційного зондування Землі, температура її поверхні продовжує зростати у зв'язку із глобальними змінами клімату.

Глобальна зміна клімату, що спостерігаються на земній кулі, не оминула й Київ. Більше того, на кліматичні умови істотно впливає саме місто і техногенні джерела теплового забруднення довкілля, такі як теплотраси, будинки, ТЕЦ, транспорт та ін. У зв'язку з цим температура повітря у місті вища, ніж на його околицях.

Транспорт відноситься до техногенних джерел теплового забруднення довкілля. Як відомо, вплив теплових викидів транспорту великих міст викликає локальне підвищення температури повітря. Ці області атмосферного повітря з підвищеною температурою (так звані «острови тепла») над транспортними магістралями і транспортними розв'язками характеризуються нестійкістю унаслідок дії вітрів та інших атмосферних факторів. Враховуючи тенденцію до зростання кількості автотранспортних засобів у місті Києві, існує ризик збільшення теплового забруднення атмосфери.

Перегрівання поверхні або значно вища температура повітря характерна для міських ділянок, у яких переважають штучні поверхні – заасфальтовані, забетоновані, покриття дахів. Зростання температури в межах центральної частини міста пов'язане з ущільнення міської забудови, зменшенням рослинного покриву. Прослідковується чітко виражена тенденція зниження температури із зростанням частки зелених насаджень. Осередки найбільш високої температури приурочені саме до найменш озелених територій, це – виробничі території у межах промислових зон, автостоянки, крупні логістичні і торгові центри, а також, частково, території житлової і громадської забудови.

6) Проблема збереження зелених зон

Зелені зони відіграють у місті важливу функцію запобігання негативним наслідкам розбудови міста. Зелені зони мають вагомий вплив на кліматичні особливості, регулювання водного режиму через утримання опадів, буферні властивості щодо хімічного та акустичного забруднення, створення умов для відпочинку. Зелені насадження наповнюють атмосферу киснем, споживання якого постійно зростає, особливо у місцях концентрації промисловості і транспорту. Затримуючи потоки повітря і знижуючи тим самим силу вітру, зелені насадження очищують повітря від домішок, що містяться у ньому. Також відомі фітонцидні властивості зелених насаджень, які значно знижують вплив пилу та шкідливих газів на людину. Фітонцидність проявляється у тому, що рослини виділяють леткі речовини, здатні вбивати або зменшувати розвиток хвороботворних бактерій, сприяючи оздоровленню довкілля. Фітонциди дерев і кущів діють на деяких комах. Значну роль відіграють і шумозахисні властивості рослин.

Київ постійно розвивається, збільшується кількість мешканців, збільшується кількість забудов. Це у свою чергу потребує облаштування додаткових парків,

скверів, зон відпочинку та рекреації. Для вирішення цієї проблеми щорічно збільшується площа міських зелених зон за рахунок прийняття Київської міською радою рішень про надання статусів зелених зон землям, не наданим в користування та повернутим з оренди у забудовників. КО «Київзеленбуд» постійно збільшує обсяги робіт з озеленення міста, здійснює капітальний ремонт і реконструкцію об'єктів зеленого господарства.

Матеріальна база підприємств зеленого господарства міста потребує суттєвого оновлення, зелені насадження потребують посиленого догляду.

Важливою проблемою є збереження та належне утримання територій та об'єктів природно-заповідного фонду міста. Основним заходом забезпечення збереження територій та об'єктів природно-заповідного фонду є проведення технічної інвентаризації та розроблення проєктів землеустрою й видача відповідного документу, що посвідчує право власності чи користування земельною ділянкою зі встановленням в натурі (на місцевості) їх меж.

7) Ризики впливу на здоров'я населення

Згідно з даними Всесвітньої організації охорони здоров'я забруднення повітря є основним екологічним чинником збільшення захворюваності та смертності в світі. Щороку у світі помирає 7 млн осіб від захворювань, пов'язаних із забрудненням повітря.

Діяльність автотранспорту, теплоенергетичних систем та промисловості сприяє викидам забруднюючих речовин у атмосферне повітря, створює шумове забруднення та смог. Усі забруднювачі негативно впливають на організм людини: утруднюють дихання, ускладнюються і можуть набути небезпечного характеру серцево-судинні захворювання. Поряд з цим використання сучасних засобів транспорту супроводжується значним рівнем шуму, який негативно впливає на нервову систему людини, викликає безсоння, психічні порушення.

Вплив діоксиду азоту на людину призводить передусім до розвитку гострих, а при тривалій дії і до хронічних захворювань органів дихальної системи та виникнення приступів задухи у хворих на бронхіальну астму. Навіть при незначних концентраціях діоксиду азоту у повітрі підвищується схильність до респіраторних інфекційних захворювань, що особливо актуальним є у зимовий період. Найбільша концентрація діоксиду азоту реєструється біля краю тротуару дороги. Максимальні концентрації діоксиду азоту спостерігаються у центральних районах Києва.

У м. Києві вміст діоксиду азоту та формальдегіду за середньорічними та максимальними концентраціями часто перевищує рівень ГДК. Найбільш високі середньорічні концентрації спостерігаються на постах, які розташовані поблизу автомагістралей з інтенсивним рухом транспорту: в районі Бессарабської площі, на проспекті Перемоги, Московській площі та в районі станції метро Шулявська.

Пил (зважені часточки діаметром до 205 мкм органічної та неорганічної природи) здатний викликати захворювання органів дихальної системи, серцево-судинної системи і збільшувати показники смертності серед населення, яке проживає в зоні інтенсивного руху транспорту.

Найбільш небезпечні мікрочастки розміром до 2,5 мкм, які мають здатність проникати через легеневі мембрани і вносити токсичні речовини безпосередньо в кровоносну систему.

Забруднення повітря зваженими частками є одним з основних факторів, що підвищують ризик розвитку серцево-судинних захворювань, хронічної обструктивної хвороби легень і раку легень у дорослих. Через забруднення повітря всередині

приміщень також зростає ризик розвитку гострих інфекцій нижніх дихальних шляхів і пов'язаної з ними смертності серед дітей молодшого віку.

Існує тісне кількісне співвідношення між впливом високих концентрацій дрібних частинок (PM 10 і PM 2,5) та підвищенням смертності та захворюваності як для короткотермівової, так і для довготривалої дії підвищених рівнів забруднення. І навпаки, при зменшенні концентрації зважених частинок захворюваність та смертність зменшується, за умов коли інші діючі фактори залишаються незмінними.

Забруднення дрібнодисперсними частками (PM 2,5) впливає на здоров'я навіть при дуже низьких концентраціях – безпечного порогового рівня, нижче якого б не завдавалось шкоди здоров'ю населення, не існує. Тому цей вид забруднення має контролюватися більш ретельно ніж інші забрудники, що вимагає створення додаткових мереж вимірювальних станцій з фокусом на відстеження концентрацій PM 2,5.

Підходи до управління якістю повітря повинні бути спрямовані на загальне зменшення концентрацій PM 2,5 та усунення джерел забруднення в міському середовищі.

ВООЗ ще у нормативах від 2005 року рекомендувала прагнути до мінімально можливих концентрацій зважених часток. Рекомендації ВООЗ наступні:

- річні концентрації для часток розміром до 2,5 мкм не мають перевищувати 10 мкг/м³, а денні – до 25 мкг/м³;
- для часток розміром 10 мкм – річні концентрації не більше 20 мкг/м³, денні – до 50 мкг/м³.

Практично у всіх великих містах України забруднення повітря зваженими частками значно перевищує цільові рівні, рекомендовані ВООЗ. Навіть там, де немає важкої промисловості та інших великих стаціонарних джерел, забруднення повітря все одно містить токсичний аерозоль. У цьому є значний внесок транспортного сектору (через високий вміст сірки у паливі, велику кількість старих автомобілів та низьку якість покриття автомобільних доріг).

Згідно останніх даних ВООЗ рівень смертності від забруднення повітря в Україні найвищий в світі і складає 120 смертей на 100 тисяч населення. Смертність від забруднення повітря в Україні в 5 разів вища, ніж у 5-ти найчистіших країнах разом узятих.

5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, зокрема пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються Програми

Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища» (№ 1264-ХІІ від 25.06.91, зі змінами) визначено, що до компетенції обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій у сфері охорони навколишнього природного середовища належить:

а) забезпечення реалізації державної політики у сфері заповідної справи, формування, збереження та використання екологічної мережі, здійснення управління та регулювання у сфері охорони і використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду України на відповідній території;

б) участь у проведенні моніторингу стану навколишнього природного середовища;

в) участь у розробленні стандартів щодо регулювання використання природних ресурсів і охорони навколишнього природного середовища від забруднення та інших шкідливих впливів;

г) реалізація повноважень у сфері оцінки впливу на довкілля відповідно до законодавства про оцінку впливу на довкілля;

г) затвердження за поданням центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, для підприємств, установ і організацій, лімітів використання природних ресурсів (крім природних ресурсів загальнодержавного значення), скидів забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище (крім скидів, що призводять до забруднення природних ресурсів загальнодержавного значення, навколишнього природного середовища за межами відповідної території);

д) видача дозволів на здійснення операцій у сфері поводження з відходами, викиди шкідливих речовин у навколишнє природне середовище, спеціальне використання природних ресурсів відповідно до законодавства;

д¹) реалізація повноважень у сфері стратегічної екологічної оцінки відповідно до законодавства про стратегічну екологічну оцінку;

е) вирішення інших питань у сфері охорони навколишнього природного середовища відповідно до закону.

Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» (№ 2697-VIII від 28.02.2019). Закон передбачає інтегрування екологічних вимог під час розроблення і затвердження документів державного планування, галузевого (секторального), регіонального та місцевого розвитку.

Відповідно до Указу Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» (№ 722/2019 від 30.09.2019) має бути забезпечено дотримання Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року.

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС. В

Україні проведення СЕО регламентується Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку» (№ 2354-VIII від 20.03.2018).

Юридичні засади поводження з водними ресурсами визначаються Водним кодексом України (№ 213/95-ВР від 06.06.1995) та іншими законодавчими актами, що були розроблені для забезпечення збереження, збалансованого й науково обгрунтованого використання та відновлення водних ресурсів, захисту водних ресурсів від забруднення, зараження й виснаження, запобігання та пом'якшення негативного впливу, покращення екологічного стану водних об'єктів і захисту прав водокористувачів.

Найголовнішими питаннями у сфері водопостачання та водовідведення є дозвіл на забір води із джерел водопостачання (дозвіл на спеціальне водокористування) і дозвіл на скидання очищених та неочищених стічних вод у навколишнє середовище. З 04.06.2017 набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, що регулюють відносини, пов'язані з одержанням документів дозвільного характеру щодо спеціального водокористування» від 07.02.2017 № 1830-VIII, яким внесено зміни до Водного кодексу України в частині процедури отримання дозволів на спеціальне водокористування.

Інформація про видані дозволи на спеціальне водокористування суб'єктам господарювання розміщується на сайті Державного агентства водних ресурсів України (<http://davt.gov.ua/informaciya-pro-vidani-dozvoli-na-specialnevodokoristuвання>).

Основне чинне екологічне законодавство та норми у сфері користування водними ресурсами:

- постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку видачі дозволів на спеціальне водокористування» (№ 321 від 13.03.2002, зі змінами);
- постанова Кабінету Міністрів України «Про Порядок розроблення і затвердження нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин та перелік забруднюючих речовин, скидання яких нормується» (№ 1100 від 11.09.1996, зі змінами);
- Державні санітарні норми та правила «Питна вода. Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»;
- наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища України «Про затвердження Інструкції про порядок розробки та затвердження гранично допустимих скидів (ГДС) речовин у водні об'єкти із зворотними водами» (№ 116 від 15.12.1994);
- постанова Кабінету Міністрів України «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів» (№ 2024 від 18.12.1998, зі змінами).

Правове й інституційне регулювання та ключові екологічні вимоги в галузі охорони атмосферного повітря регулюються Законом України «Про охорону атмосферного повітря», Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища» та іншими нормативно-правовими актами. Основне чинне законодавство та норми у сфері захисту атмосферного повітря:

- постанова Кабінету Міністрів України «Про Порядок розроблення і затвердження нормативів граничнодопустимого рівня впливу фізичних та біологічних факторів стаціонарних джерел забруднення на стан атмосферного повітря» (№ 300 від 13.03.2002, зі змінами);

Правові засади у сфері поводження з відходами забезпечуються Законом України «Про управління відходами» (№ 2320-IX від 20.06.2022, набув чинності 09.07.2023) та іншими законодавчими актами, що були розроблені для регулювання

діяльності з метою уникнення чи мінімізації утворення відходів, зберігання й поводження з ними, запобігання та зменшення негативних наслідків для довкілля і здоров'я людини від утворення, зберігання та поводження з відходами.

Відповідно до закону «Про управління відходами», в Україні впроваджується ієрархія управління відходами, пріоритетними напрямами якої є:

- запобігання утворенню відходів, їхнє повторне використання та відновлення (рециклінг), і лише потім – видалення, у т.ч. захоронення на полігонах, які відповідають вимогам екологічної безпеки;
- планування системи управління відходами на національному, регіональному та місцевому рівнях;
- запровадження системи розширеної відповідальності виробника;
- поступове створення сучасної інфраструктури та об'єктів збирання та оброблення відходів;
- удосконалення процесів управління відходами, у т.ч. ліцензійної і дозвільної системи, інформаційного забезпечення в сфері управління відходами.

Зобов'язання у сфері охорони довкілля також визначені у таких документах державного планування і основних міжнародних угодах природоохоронного спрямування:

- Національний план дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року (затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України 21.04.2021 № 443-р);

- План заходів щодо виконання Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року (затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 06.12.2017 № 932-р);

- Національний план управління відходами до 2030 року (затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.02.2019 № 117);

- Конвенція про охорону біорізноманіття, ратифікована Законом № 257/94-ВР від 29.11.94

- Рамкова Конвенція зі змін клімату ООН для інвентаризації антропогенних викидів парникових газів, ратифікована Законом України № 435/96-ВР від 29.10.96

- Конвенція ООН про боротьбу з опустелюванням у тих країнах, що потерпають від серйозної посухи та/або опустелювання (приєднання до Конвенції згідно із Законом України № 61-IV від 04.07.2002).

директор
студент

керівник
21.04

офіційно
Міністр

Розроблено

Міністр

Голова

Голова

Голова

6. Ймовірні наслідки для довкілля, зокрема для здоров'я населення

Ймовірні наслідки для довкілля, зокрема для здоров'я населення, від реалізації Програми визначалися для завдань і заходів Програми, які розглядалися в рамках визначених Програмою оперативних цілей.

На основі оцінок, представлених в табл. 10, можна зробити висновок, що заходи Програми не матимуть негативного впливу на довкілля і здоров'я населення. Зокрема, реалізація Програми ймовірно не матиме впливу на:

Атмосферне повітря. Програма не передбачає створення нових підприємств зі значними обсягами викидів у атмосферне повітря. Тому її реалізація не призведе до негативних наслідків для атмосферного повітря.

Клімат. Загальний вплив заходів Програми на клімат ймовірно буде нейтральним.

Водні ресурси. Програма не передбачає створення підприємств, діяльність яких призведе до збільшення обсягів скидів забруднених вод у поверхневій воді. Тому реалізація Програми ймовірно не призведе до погіршення стану водних ресурсів.

Ґрунти і земельні ресурси. Внаслідок реалізації Програми не передбачається будь-якого посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів, змін у топографії або у характеристиках рельєфу, поява таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози.

Біорізноманіття. Програмою не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на біорізноманіття.

Природоохоронні території та об'єкти⁶. Реалізація Програми не призводитиме до негативного впливу на природоохоронні території та об'єкти.

Відходи. Місто Київ характеризується високим рівнем утворення і накопичення побутових відходів, але Програма не містить заходів, які можуть призвести до збільшення кількості відходів.

Рекреаційні зони та культурна спадщина. Реалізація Програми не має призводити до негативного впливу на кількість і якість рекреаційних можливостей та на наявні об'єкти історико-культурної спадщини.

Здоров'я та безпека. Впровадження Програми ймовірно не матиме негативного впливу на здоров'я населення.

⁶ Відповідно до пункту 9 додатку до Закону України «Про національну інфраструктуру геопросторових даних»: «Природоохоронні території та об'єкти - території та об'єкти природно-заповідного фонду, їх функціональні охоронні зони, території, зарезервовані з метою наступного заповідання, території та об'єкти екомережі, території Смарагдової мережі, водно-болотні угіддя міжнародного значення, біосферні резервати програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера», об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО».

Таблиця 10

Результати оцінки ймовірних наслідків для довкілля і здоров'я населення відповідно до оперативних цілей Програми

	ПОРІВНЯВІЛЬНІ ЦІЛІ	КЛІМАТ	ТРИПТІ ТА ЕМІЛЬНІ РЕСУРСИ	ВОДА	БІОГЕОХІМІЯ ТЕРИТОРИАЛЬНИХ ОБ'ЄКТІВ	БІОГЕОХІМІЯ ТЕРИТОРИАЛЬНИХ ОБ'ЄКТІВ	ВІДХОДИ	КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА	БЕЗПЕКА ЖИТТЄСПІЛЬНОСТІ	ЗДОРОВ'Я
Забезпечення Програми										
Залучення громадян до процесів формування, реалізації та контролю міської політики	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Підвищення ефективності та прозорості роботи міських органів влади	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Позначення	Пояснення
-	Значний негативний вплив. Цей вплив слід звести до мінімуму із застосуванням заходів щодо пом'якшення наслідків.
0	Помірний негативний вплив. Цей вплив є прийнятним. Немає впливу або незначний вплив.
+	Помірний позитивний вплив.
DI / IN	Значний позитивний вплив Прямий / Непрямий
LT/MT/ST	Довгостроковий (10-15) / Середньостроковий (3-5 років) / Короткостроковий (1 рік)
LO / RE	Місцевий / Регіональний
CU / SI / TR	Кумулятивний / Синергетичний / Транскордонний
AC	Випадкова подія

7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків виконання цілей і заходів Програми

Оскільки виконання Програми ймовірно не матиме негативного впливу на довкілля та здоров'я населення, варто доповнити Програму заходами, які сприятимуть посиленню позитивних наслідків для довкілля та здоров'я населення в процесі реалізації Програми:

- висвітлення в мас-медіа воєнних злочинів Російської Федерації у сфері довкілля;
- обговорення в мас-медіа питань, пов'язаних з відшкодування Російською Федерацією збитків за шкоду, завдану довкіллю;
- проведення в місті екологічних заходів з пропаганди охорони довкілля;
- видання друкованої продукції на екологічні теми (посібники, плакати, листівки, буклети, довідники, книги);
- створення відеопродукції на екологічні теми;
- проведення заходів з озеленення міста спільно з громадськістю та представниками засобів масової інформації;
- відзначення екологічних свят і подій (зокрема, 2 лютого – Всесвітній день водно-болотних угідь, 20 березня – Всесвітній день Землі, 28 березня – Година Землі, 18 квітня – Український День довкілля, 26 квітня – Міжнародний день пам'яті Чорнобиля, 5 червня – Всесвітній день охорони довкілля, 7 липня – День Дніпра).

8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка

Міська цільова програма розвитку інформаційно-комунікативної сфери міста Києва на 2025–2027 роки розроблена на середньостроковий період і є документом державного планування, спрямованим на реалізацію Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року.

Нова редакція Стратегії спрямована на знаходження оптимального балансу між усіма сферами життєдіяльності міста Києва. У Стратегії визначено 5 пріоритетів розвитку міста Києва, одним з яких є сталий розвиток – баланс економічної, соціальної та екологічної складових. Цей пріоритет, зокрема, орієнтує на перетворення Києва на екологічно чисте та зелене місто.

Ключові пріоритети розвитку столиці, орієнтовані на європейські стандарти, передбачають проведення інформаційно-комунікативних кампаній, системне інформування населення про цілі та очікувані результати міських політик через медіа, що значно підвищує можливості роз'яснювальної і комунікативної роботи, партнерської взаємодії між владою, органами місцевого самоврядування, територіальною громадою та медіа.

Програма спрямована на досягнення оперативних цілей, визначених Стратегією розвитку міста Києва: залучення громадян до процесів формування, реалізації та контролю міської політики, а також підвищення ефективності та прозорості роботи міських органів влади.

Програма спрямована на розв'язання проблем повного, вчасного та актуального інформування жителів міста Києва щодо процесів, які відбуваються у столиці, залучення громадян до формування та реалізації міських політик, в тому числі політики інформаційної безбар'єрності, впровадження сучасних каналів комунікацій столиці, реагування та протидії дезінформації в умовах воєнного та повоєнного часу та розбудови стійкості щодо її поширення.

Запропоновані шляхи і засоби розв'язання проблем у Програмі базуються на аналізі стратегічного значення комунікацій, яке значно збільшується через виклики, що постають перед містом Києвом у зв'язку із повномасштабним вторгненням російської федерації на територію України. При розробці Програми враховано: сучасні стандарти комунікацій, які мають швидкозмінну трендову природу, необхідність забезпечення інформаційної безпеки громади міста Києва шляхом невідкладного реагування та протидії дезінформації, надання повної та достовірної інформації громаді міста, роз'яснення міських політик.

Оперативні цілі Програми і шляхи подолання виявлених проблем вказують на те, що Програма спрямована на *інноваційний сценарій розвитку*.

В якості альтернативи розглядався «нульовий» сценарій розвитку, коли Програма не затверджується та не виконується. Цей сценарій може розглядатися як продовження поточних тенденцій щодо стану довкілля, в тому числі здоров'я населення, коли нові можливості ігноруються, а загрози, що виникають, накопичуються. Як показує аналіз тенденцій стану довкілля, в том числі здоров'я населення, реалізація «нульового» сценарію призводитиме до зростання обсягів викидів від пересувних джерел, значне техногенне навантаження на водні об'єкти міста, зв'язок ареалів забруднення ґрунтів з промисловими зонами і зонами впливу вулиць з інтенсивним рухом автотранспорту, зростання загальної кількості

утворюваних відходів, зростання кількості накопичених відходів, збільшення смертності за основними типами захворювань.

Найсприятливішим варіантом буде затвердження запропонованого варіанту Програми, спрямованого на інноваційний сценарій розвитку.

Опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка.

Стратегічна екологічна оцінка здійснювалася відповідно до оприлюдненої «Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проекту Міської цільової програми розвитку інформаційно-комунікативної сфери міста Києва на 2025–2027 роки».

Для характеристики поточного стану довкілля м. Києва, у тому числі здоров'я населення, була використана наявна інформація, зокрема, інформація Головного управління статистики м. Києва, «Доповідь про стан навколишнього природного середовища міста Києва за 2022 рік», «Екологічний паспорт міста Києва» за 2022 рік, дані моніторингу забруднення атмосферного повітря Центральної геофізичної обсерваторії імені Б. Срезневського, дані Державного агентства водних ресурсів України, дані КП «Київкомунсервіс», дані Міністерства охорони здоров'я України, а також інша доступна інформація. У розділі 2 був проведений аналіз тенденцій стану довкілля, в тому числі здоров'я населення. Експертний аналіз застосовувався під час підготовки розділів 2-5.

Для оцінки ймовірних наслідків для довкілля, у тому числі здоров'я населення (розділ 6), була розроблена таблиця-матриця, яка містить перелік напрямів Програми. Оцінка наслідків була проведена для 11 складових довкілля, у тому числі здоров'я населення.

Оскільки виконання Програми ймовірно не матиме негативного впливу на довкілля та здоров'я населення, запропоновано доповнити Програму заходами, які сприятимуть посиленню позитивних наслідків для довкілля та здоров'я населення в процесі реалізації Програми (розділ 7).

У процесі СЕО було розглянуто два альтернативних сценарії:

- 1) інноваційний сценарій розвитку за умов прийняття, затвердження та впровадження Програми;
- 2) інерційний сценарій розвитку за умов продовження функціонування міста в умовах, що склалися.

9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання Програми для довкілля, зокрема для здоров'я населення

Для оцінки повноти та якості реалізації програмних заходів виконавчий орган Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) має здійснювати моніторинг виконання Програми, що дасть змогу оперативно приймати необхідні управлінські рішення.

Для здійснення моніторингу наслідків виконання Програми для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, пропонуються такі заходи:

- визначення відповідального працівника КМДА, уповноваженого на виконання обов'язків зі збирання, аналізу даних і подання звітності;
- визначення вимог до збирання даних, у тому числі оцінка прогалин у доступності та якості даних, зазначених у Програмі та у звіті про SEO;
- підготовка плану збирання даних, який включатиме визначення потреб в інформації, джерел і способів отримання інформації, частоти збору інформації, а також витрат, пов'язаних зі здійсненням моніторингу і збором інформації;
- забезпечення фінансування пропонованих заходів з моніторингу;
- проведення збору та аналізу даних;
- підготовка звітності та оприлюднення даних моніторингу.

Для організації моніторингу можуть бути використані існуючі системи моніторингу та інформаційні системи або вони мають бути спеціально удосконалені для цілей SEO. Результати моніторингу мають бути доступними для органів влади та громадськості.

Моніторинг наслідків виконання Програми базується на розгляді цільових показників та аналізі досягнення запланованих результатів. Для здійснення моніторингу наслідків виконання Програми для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, система цільових індикаторів має включати екологічні індикатори та індикатори здоров'я населення (див. табл. 11).

Таблиця 11. Цільові екологічні індикатори та індикатори здоров'я населення

Назва індикатора, одиниця виміру	Базове значення (фактичне виконання за 2023 рік)	Проміжне значення (2025 рік)	Цільове значення 2027 рік
Забезпеченість зеленими зонами загального користування, м ² /мешканця	22,4	23	25
Частка екологічно чистого наземного комунального громадського транспорту у загальній його кількості, %	49,6	49,3	50,8
Частка зелених насаджень в межах міста, %	49,5	49,5	49,6
Рівень екологічної свідомості населення міста (за результатами соціологічних досліджень), %	30	40	50
Частка територій та об'єктів природно-заповідного фонду у % до площі міста	25,9	25,9	26
Частка роздільно зібраних ТПВ (від загального обсягу утворених ТПВ), %	5	8	10
Очікувана тривалість життя при народженні, років	71	Тенденція до зростання	Тенденція до зростання
Смертність населення, випадків/1тис. мешканців	15,5	Тенденція до зменшення	Тенденція до зменшення
Смертність дітей у віці до 5 років, випадків/ 1 тис. живонароджених	6,8	Тенденція до зменшення	Тенденція до зменшення

Моніторинг наслідків виконання Програми базується на розгляді цільових показників та аналізі досягнення запланованих результатів. Індикатори, визначені в Програмі, доцільно доповнити такими показниками екологічного спрямування:

- кількість проведених заходів з пропаганди охорони довкілля;
- кількість інформаційних матеріалів на екологічні теми;
- кількість відео-продуктів на екологічні теми;
- кількість проведених масових екологічних заходів.

Методи визначення показників. Визначення цільових екологічних показників, зазначених у табл. 11, має здійснюватися шляхом фіксації показників станцій моніторингу, лабораторних досліджень або наявних даних з відкритих джерел.

Контроль забруднення поверхневих і ґрунтових вод та контроль якості питної води має здійснюватися на територіях у безпосередній контактній зоні з людьми: у межах житлової, громадської забудови та в межах рекреаційних територій. Контроль вмісту забруднювачів має здійснюватися шляхом відбору проб води на моніторингових постах і гідрологічних постах у межах міста. Результати аналізу вмісту забруднювачів у поверхневих і ґрунтових водах є також індикатором забруднення ґрунтів і повітря.

Під час контролю забруднення ґрунтів основна увага має бути приділена територіям з відкритим ґрунтом, де є безпосередній контакт із людьми.

Моніторинг може бути використаний для:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків, що дозволяє отримати інформацію про реалізацію Програми;
- отримання інформації, яка може бути використана для поліпшення майбутніх оцінок (моніторинг як інструмент контролю якості СЕО);
- перевірки дотримання екологічних вимог, встановлених відповідними органами влади;
- перевірки того, що Програма виконується відповідно до затвердженого документу, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків.

Періодичність вимірювання показників. Заходи з моніторингу наслідків виконання Програми для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, необхідно здійснювати на постійній основі – не менше ніж 1 раз на рік після затвердження Програми.

Засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля. Виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, має відбуватися шляхом вимірювання екологічних індикаторів, проведення їх аналізу та співставлення з визначеними цільовими значеннями.

10. Резюме нетехнічного характеру

1. Метою Міської цільової програми розвитку інформаційно-комунікативної сфери міста Києва на 2025–2027 роки є забезпечення ефективного розвитку інформаційно-комунікативної сфери столиці, налагодження ефективного діалогу «влада-громадськість», забезпечення повного, вчасного та якісного інформування киян і гостей столиці, громадянського суспільства на принципах інформаційної безбар'єрності, доступності та з урахуванням викликів часу – воєнно-повоєнного періоду.

Оперативні цілі, на досягнення яких спрямована Програма, визначені Стратегією розвитку міста Києва до 2025 року:

- 1) Залучення громадян до процесів формування, реалізації та контролю міської політики.
- 2) Підвищення ефективності та прозорості роботи міських органів влади.

Для досягнення кожної із зазначених оперативних цілей визначені завдання та заходи.

2. Аналіз тенденцій стану довкілля, в тому числі здоров'я населення, вказує на загальне зменшення обсягів викидів від стаціонарних джерел і зростання обсягів викидів від пересувних джерел, поступове скорочення обсягів споживання водних ресурсів, значне техногенне навантаження на водні об'єкти міста, зв'язок ареалів забруднення ґрунтів з промисловими зонами і зонами впливу вулиць з інтенсивним рухом автотранспорту, зростання площі природно-заповідного фонду міста і кількості територій та об'єктів ПЗФ, збільшення обсягів робіт з озеленення міста, зростання загальної кількості утворюваних відходів, зменшення в останні роки обсягів утворення твердих побутових відходів, невинне зростання кількості накопичених відходів, збільшення смертності за основними типами захворювань, в тому числі захворювань, зумовлених вірусом COVID-19.

3. Оскільки завдання та заходи Програми стосуються території всього міста Києва, характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу, представлені у Розділі 2.

4. Основні екологічні проблеми м. Києва, які також обумовлюють ризики для здоров'я населення, це:

- забруднення атмосферного повітря викидами автотранспорту та промислових підприємств;
- високий рівень автомобілізації міста, низька привабливість громадського транспорту і повільний темп розвитку мережі рейкового транспорту;
- забруднення поверхневих водних об'єктів;
- проблеми поводження з відходами;
- трансформація природних ґрунтів;
- зміна клімату;
- проблема збереження зелених зон;
- вплив забруднення повітря на здоров'я населення.

5. Основні зобов'язання у сфері охорони довкілля міста визначаються законами України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону атмосферного повітря», «Про стратегічну екологічну оцінку», «Про оцінку впливу на довкілля», «Про управління відходами», «Про інформацію», Водним

кодексом України, Указом Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року».

6. Ймовірні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, від реалізації Програми визначалися для завдань і заходів Програми, які розглядалися в рамках визначених Програмою оперативних цілей.

Заходи Програми не матимуть негативного впливу на довкілля і здоров'я населення. Зокрема, реалізація Програми ймовірно не матиме впливу на атмосферне повітря, клімат, ґрунти і земельні ресурси, водні ресурси, біорізноманіття (флора і фауна), природоохоронні території та об'єкти, відходи, культурну спадщину, безпеку життєдіяльності та здоров'я населення.

7. Оскільки виконання Програми ймовірно не матиме негативного впливу на довкілля та здоров'я населення, запропоновано доповнити Програму заходами, які сприятимуть посиленню позитивних наслідків для довкілля та здоров'я населення в процесі реалізації Програми.

8. У процесі СЕО було розглянуто два альтернативних сценарії:

- інноваційний сценарій розвитку за умов прийняття, затвердження та впровадження Програми;
- інерційний сценарій розвитку за умов продовження функціонування міста в умовах, що склалися.

Найсприятливішим варіантом буде затвердження запропонованого варіанту Програми, спрямованого на інноваційний сценарій розвитку.

9. Для оцінки повноти та якості реалізації програмних заходів виконавчий орган Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) має здійснювати моніторинг виконання Програми, що дасть змогу оперативно приймати необхідні управлінські рішення. Для здійснення моніторингу наслідків виконання Програми запропоновано ряд заходів. Моніторинг наслідків виконання Програми базується на розгляді цільових показників та аналізі досягнення запланованих результатів. Для здійснення моніторингу наслідків виконання Програми для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, запропоновані цільові екологічні індикатори та індикатори здоров'я населення.

10. Зважаючи на географічне положення м. Києва, транскордонні наслідки реалізації заходів Програми для довкілля, у тому числі здоров'я населення, не очікуються.

ДОВІДКА ПРО КОНСУЛЬТАЦІЇ

№	Уповноважений орган	Розділ проекту ДДП/звіту про СЕО, до якого висловлено зауваження (пропозиції)	Зауваження / пропозиція	Спосіб врахування	Обґрунтування
До проекту ДДП					
1.	Департамент захисту довкілля та адаптації до змін клімату	До проекту ДДП	<p>Врахувати наявність: Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України 21.04.2021 № 443-р; Плану заходів щодо виконання Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 06.12.2017 № 932-р</p>	Враховано	
До проекту Звіту про СЕО					
1.	Департамент захисту довкілля та адаптації до змін клімату	До Звіту про СЕО	<p>Врахувати наявність: Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України 21.04.2021 № 443-р; Плану заходів щодо виконання Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 06.12.2017 № 932-р;</p>	Враховано	
2.	Департамент охорони здоров'я	До Звіту про СЕО	<p>Внесення змін до звіту в розділі «Здоров'я населення», а саме, наступні речення викласти в наступній редакції: «Показник смертності населення у 2021 році становив 15,3 осіб на 1 тис. наявного населення, що на 25,3% більше порівняно з 2020 роком. Третя позиція в структурі смертності належить смертності від новоутворень – 11,9 % у 2021 році. Найпоширенішими серед первинно виявлених злоякісних новоутворень у 2023 році були (на 100 тис. населення): рак молочної залози – 89,6 (збільшення за останній рік на 37,4%), шкіри – 45,7 (збільшення за останній рік на 39,8%), легень – 20,0 (збільшення за останній рік на 15,3%), лімфатичної та кровотворної тканини – 19,5 (збільшення за останній рік на 19,6%), прямої кишки – 18,6 (збільшення за останній рік на 19,9%), шийки матки – 12,6 (збільшення за останній рік на 24,3%), щитоподібної залози (збільшення за останній рік на 32,3%).»</p>	Враховано	

Обґрунтування обрання саме цього документа державного планування у тому вигляді, в якому він запропонований до затвердження, серед інших виправданих альтернатив

У процесі СЕО було розглянуто два альтернативних сценарії:

- інерційний сценарій розвитку за умов продовження функціонування міста в умовах, що склалися;
- інноваційний (екологічно збалансований) сценарій розвитку за умов прийняття, затвердження та впровадження Програми.

Інерційний сценарій розвитку розглядався як продовження поточних тенденцій щодо стану довкілля, в тому числі здоров'я населення, коли нові можливості ігноруються, а загрози, що виникають, накопичуються. Як показує аналіз тенденцій стану довкілля, в тому числі здоров'я населення, реалізація інерційного сценарію призводитиме до зростання обсягів викидів від пересувних джерел, значного техногенного навантаження на водні об'єкти міста, створення ареалів забруднення ґрунтів поряд з промисловими зонами і зонами впливу вулиць з інтенсивним рухом автотранспорту, зростання загальної кількості утворюваних відходів, зростання кількості накопичених відходів, збільшення смертності за основними типами захворювань.

Інноваційний сценарій розвитку враховував те, що нова редакція Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року спрямована на знаходження оптимального балансу між усіма сферами життєдіяльності міста Києва. У Стратегії визначено 5 пріоритетів розвитку міста Києва, одним з яких є сталий розвиток – баланс економічної, соціальної та екологічної складових. Цей пріоритет, зокрема, спрямований на перетворення Києва на екологічно чисте та зелене місто.

Проект Програми спрямований на розв'язання проблем повного, вчасного та актуального інформування жителів міста Києва щодо процесів, які відбуваються у столиці, залучення громадян до формування та реалізації міських політик, в тому числі політики інформаційної безбар'єрності, впровадження сучасних каналів комунікацій столиці, реагування та протидії дезінформації в умовах воєнного та повоєнного часу та розбудови стійкості щодо її поширення.

Оцінка ймовірних наслідків для довкілля, в тому числі здоров'я населення, вказує на те, що реалізація проекту Програми не матиме негативного впливу на довкілля та здоров'я населення, також було запропоновано доповнити Програму заходами, які сприятимуть посиленню позитивних наслідків для довкілля та здоров'я населення в процесі реалізації Програми

Це означає, що проект Програми спрямований на інноваційний (екологічно збалансований) сценарій розвитку.

Тому найсприятливішим варіантом буде затвердження запропонованого варіанту програми, спрямованої на знаходження оптимального балансу між усіма сферами життєдіяльності міста Києва